

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

21 ЛІСТАПАДА 2015 г.

СУБОТА

№ 226 (28084)

Кошт 2000 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Замежным танкістам у нас цёпла

СТАР. 3

Сем паверхаў радонавага задавальнення

СТАР. 6

Беларускае кіно здымаюць апантаня?

СТАР. 7

МІНСК І МІР

У беларускай сталіцы можа быць арганізавана сустрэча кіраўнікоў былых югаслаўскіх рэспублік

Фота БЕЛТА

Учора Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка і Прэзідэнт Сербіі Таміслаў Нікаліч прынялі ўдзел ва ўрачыстай цырымоніі закладкі капсулы, якая сімвалізуе пачатак будаўніцтва эксперыментальнага шматфункцыянальнага цэнтру «Мінск-Мір», паведамляе прэс-служба кіраўніцкага дзяржавы. Напярэдадні падчас афіцыйных перагавораў Аляксандр Лукашэнка назваў гэты нядаўна ініцыяваны праект разам з праектам будаўніцтва комплексу «Маяк Мінска» станочным прыкладам прыцягнення сербскіх інвестыцый у эканоміку Беларусі.

Да пачатку цырымоніі кіраўнікі дзяржаў пагутарылі ў нефармальным асяродку, абмеркаваўшы, у прыватнасці, перспектывы правядзення ў Беларусі ў 2016 годзе сустрэчы кіраўнікоў былых югаслаўскіх рэспублік.

Прэзідэнт Беларусі выказаў надзею, што сербскі бок акажа Беларусі дапамогу ў арганізацыі гэтай сустрэчы. Таміслаў Нікаліч у сваю чаргу

расказаў, што пэўныя крокі па яе арганізацыі ўжо зроблены. Напрыклад, з нагоды ўдзелу прэзідэнтаў Славеніі, Харватыі, Македоніі і Чарнагорыі. «Тут будзе прадстаўлена ўся былая Югаславія, і гэта дапаможа нашаму народу лепш жыць. Гэта ваша вялікая заслуга», — сказаў Таміслаў Нікаліч, звяртаючыся да беларускага лідара.

Аляксандр Лукашэнка прапанаваў разгледзець магчымасць рэалізацыі ў Беларусі яшчэ аднаго праекта з удзелам былых югаслаўскіх рэспублік, і Прэзідэнт Сербіі станоўча ацаніў гэтую ініцыятыву. Ён лічыць, што было б выдатна, напрыклад, аднавіць сумесную вытворчасць прадукцыі.

У гутарцы прэзідэнты каротка абмеркавалі вынікі трохдзённага візіту Таміслава Нікаліча ў Беларусь. Так, напярэдадні лідары дзвюх краін правялі плённы перамоваў ў вузкім і пашыраным складках. Кіраўнікі дзяржаў таксама падпісалі сумесную заяву, у якой падкрэслілі прыхільнасць Беларусі і Сербіі да захавання прынцыпаў міжнароднага права, намецілі прыярытэтныя кірункі гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва.

Знешняя палітыка

АДНАЎЛЕННЕ ДАВЕРУ

Ёсць рэальныя шанцы для наладжвання дыялогу паміж нашай краінай і Еўрасаюзам

Міністр замежных спраў нашай краіны Уладзімір Макей правёў перагаворы з нямецкім калегам Франкам-Вальтэрам Штайнмаерам. У цэнтры ўвагі дыпламатаў былі такія тэмы, як нармалізацыя адносін Беларусі з Еўрасаюзам, актывізацыя ўзаемадзеяння нашай краіны і Германіі, вырашэнне ўкраінскага крызісу.

«Гэты візіт праходзіць ва ўмовах абстрактнага і без таго напружанай міжнародна-палітычнай сітуацыі, — канстатаваў Уладзімір Макей на прэс-канферэнцыі па выніках перамоў з кіраўніком нямецкага знешнепалітычнага ведамства. — У Беларусі таксама з вялікай зацікаванасцю ўспрымаюць актывізацыю міжнароднага тэрарызму, чарговай праявай якой сталі жорсткія тэроры ў Парыжы. Існуе мноства важных праблем, рашэннем якіх цяпер заняты Еўрапейскі саюз: тэрарыстычныя атакі, эканамічныя цяжкасці, крызіс ва Украіне і іншыя рэгіёнах. І я папрашу свайго германскага

калегу, каб на гэтым фоне, у гэтай сітуацыі тэма Беларусі не згубілася. Мы вельмі зацікаўлены ў нармалізацыі адносін з Еўрасаюзам. Жадаем нармальнага эканамічнага стасунку з Еўрапейскім саюзам і асобнымі еўрапейскімі краінамі. Гэта дапаможа нам быць мацнейшымі і ў палітычным плане».

Па словах кіраўніцкага знешнепалітычнага ведамства нашай краіны, перамавы з нямецкім калегам прайшлі ў атмасферы адкрытасці. «Адбылося абмеркаванне перспектывы развіцця дыялогу паміж Беларуссю і Еўрапейскім саюзам, удзелу Рэспублікі Беларусь у працэсах еўразійскай інтэграцыі, яе ўзаемадзеяння з Германіяй у рамках міжнародных арганізацый, асабліва з улікам будучага старшынства Германіі ў АБСЕ ў 2016 годзе, шэрагу актуальных праблем міжнароднай палітыкі, — паведаміў дыпламат. — Я спадзяюся, што ў абмеркаванні ўсіх праблем мы дасягнулі ўзаемаразумення».

СТАР. 2

НЕ ПРОСТА ЭКСПАНАТЫ

ЦЫТАТА ДНЯ

Дзяснін ВОСНІЧУК, начальнік кантрэтарыстычнага ўпраўлення КДБ:

«У Беларусі няма не толькі перадамоў, але і прыкмет замежнай арганізаванай тэрарыстычнай дзейнасці. Мы не бачым на тэрыторыі, не фіксуем тое, каб тут прысутнічалі ў любым выглядзе «Ісламская дзяржава», іншыя міжнародныя тэрарыстычныя арганізацыі. Шмат у чым гэтым спрыяе не толькі дзейнасць беларускіх праваахоўных органаў, але і менталітэт беларусаў, які не дае глебу для таго, каб развіваць на тэрыторыі краіны нецярпімасць, культ насілля, іншыя праявы, якія вядуць да тэрарыстычнай дзейнасці. Што тычыцца процідзеяння з'явам, якія могуць быць прыцягнуты званку, то адзіны надзейны спосаб ажыццяўлення гэтай дзейнасці — цеснае ўзаемадзеянне з нашымі найбольшымі партнёрамі».

Фота Анастас Кішчук

Чачэрскаму гісторыка-этнаграфічнаму музею сёлета споўнілася 25 гадоў. Супрацоўнікі гэтай установы пачалі працу па адборы ікон — а ў фондах музея іх больш за 100 адзінак, прычым некаторыя сапраўды ўнікальныя, — для стварэння навуковага каталога. Дырэктар установы Алена КАВАЛЁВА (на фота злева), галоўны захавальнік Людміла ФІЛЮШКІНА і навуковы супрацоўнік Марына КУЗЬМЯНКОВА адбіраюць найбольш каштоўныя экспанаты.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 21.11.2015 г.

Долар ЗША	17927,00 ▲
Еўра	19174,00 ▲
Рас. руб.	276,36 ▲
Укр. грыўня	748,99 ▼

Ілона ЛЯДНІЦКАЯ:

■ Грошы

■ Не прапусціце!

«Стаўкі па крэдытах будуць зніжаны»

Чаканы эффект ад прыняцця дэкрэта №7 — зніжэнне працэнтаў па банкаўскіх крэдытах, паведаміла начальнік галоўнага ўпраўлення рэгулявання банкаўскіх аперацый Нацыянальнага банка Беларусі Ілона ЛЯДНІЦКАЯ.

«З пункту гледжання тых жа грамадзян, якія размяшчаюць сродкі ў банках, дакладна вызначаюць для сябе магчымасці доўгатэрміновага або кароткатэрміновага размяшчэння, асноўны эффект, безумоўна, — гэта зніжэнне памеру працэнтаў па банкаўскіх крэдытах як для рэальнага сектара эканомікі, так і для саміх грамадзян», — падкрэсліла яна.

Пры гэтым, паводле слоў Ілоны Лядніцкай, укладчыкі фарміруюць устойлівую рэсурсную базу ў банкаўскай сістэме, якая не залежыць ад якіх-небудзь часовых спекуляцыйных усплёскаў або адтокаў у пэўныя перыяды.

Начальнік галоўнага ўпраўлення рэгулявання банкаўскіх аперацый Нацбанка нагадаў, паведаміў карэспандэнт БЕЛТА, што дзеянне дэкрэта №7 не распаўсюджваецца на дагаворы, заключаныя ва ўстаноўленым парадку да ўступлення дэкрэта ў сілу, за выключэннем выпадкаў іх прадаўжэння. «Такім чынам, не падлягаюць абкладанню падаходным падаткам даходы ў выглядзе працэнтаў, атрыманыя фізічнымі асобамі па бягучых (разліковых) банкаўскіх рахунках, укладах у адпаведнасці з дагаворамі, заключанымі да 12 лістапада 2015 года», — растлумачыла яна.

ДЗІЦЯЧАЕ «ЕЎРАБАЧАННЕ-2015»: ЛЮБОЎ, НАДЗЕЯ, ЧАРАЎНІЦТВА

Ужо сёння пачнецца адно з найбольш маштабных музычных спаборніцтваў — 13-ты дзіцячы конкурс песні «Еўрабачанне-2015». На сцэну сафійскага культурна-спартыўнага комплексу «Армеец» вечарам выйдзе таленавітыя юныя вакалісты з 17 краін (найбольшая колькасць з 2004 года). Да тых, хто ўжо не першы год удзельнічае ў конкурсе, на гэты раз далучаюцца Аўстралія (краіна, дарчы, дэбютавала паспяхова ў маі на дарослым конкурсе «Еўрабачанне») і Ірландыя. Вяртаюцца таксама пасля непрацяглага перапынку Албанія і Македонія. Шоу, створанае дзякуючы сумеснай працы паміж Еўрапейскім вшыральным саюзам і Балгарскім нацыянальным тэлебачаннем, будзе транслявацца ў прамым эфіры ў 17 краінах-удзельніцах 21 лістапада.

Фота БЕЛТА

СТАР. 5

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Кантроль на межах Шэнгенскай зоны ўзмацняць

Пасля тэрэтаў у Парыжы краіны Еўрапейскага саюза хочуць зрабіць магчымым кантроль сваіх грамадзян на знешніх межах Шэнгенскай зоны на пастаяннай аснове, аб гэтым паведамляе DW. Па даных AFP, на сустрэчы міністраў унутраных спраў і юстыцыі плануецца ўнесці адпаведныя змены ў другі абзац сёмага артыкула Шэнгенскага пагаднення. Прадстаўнік Люксембурга, які цяпер старшынствуе ў Еўрасаюзе, паведаміў, што змены будуць унесены для таго, каб адсочваць патэнцыйныя дыхадзістаў сярод грамадзян краін Еўрапейскага саюза — тых, якія адпраўляюцца ў Сірыю і Ірак, а потым вяртаюцца адтуль.

ААН патрабуе раскрыць інфармацыю аб гібелі былога генеральнага сакратара

Генеральная Асамблея ААН аднагалосна прыняла рэзалюцыю з патрабаваннем да ўсіх краін, асабліва ЗША, Вялікабрытаніі і Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі, раскрыць усе інфармацыю, звязаную з загідавай авіякатастрофай 1961 года, у якой загінуў тагачасны генеральны сакратар арганізацыі Даг Хамаршэльд. Увесну 2015-га Пан Г Мун стварыў спецыяльную камісію з незалежных экспертаў для расследавання абставін гібелі былога генеральнага сакратара. У ліпені гэтага года былі абнародваны вынікі працы камісіі. У справядзачы гаварылася, што эксперты знайшлі інфармацыю, якая можа сведчыць аб паветранай атацы самалёта Хамаршэльда іншым самалётам, што магло стаць прычынай катастрофы.

У ЗША дазволілі ўжываць у ежу генетычна мадыфікаваную рыбу

Упраўленне па кантролі якасці харчовых прадуктаў і лекавых прэпаратаў ЗША (FDA) упершыню ў гісторыі дазволіла ўжываць у ежу генетычна мадыфікаваную рыбу. Пасля правядзення ўсебаковых даследаванняў ласось AquAdvantage быў прызнаны прыдатным да ўжывання, а ўкараняемы рыбе фрагмент ДНК для паскарэння росту не наносіць шкоды, аб чым гаворыцца ў прэс-рэлізе ведамства. FDA не выявіла ніякіх адрозненняў у бялагічных або пажыўных уласцівасцях ласося AquAdvantage, хіба што ён набірае вагу ў два, а то і ў тры разы хутчэй, чым прыродны від. Мадыфікванты не могуць у выпадку ўцёкаў скрыжоўвацца з прыроднай папуляцыяй. Акрамя таго, не могуць размнажацца і самі — мадыфікаваныя асобны стэрільныя.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Адсыпацца на выхадных нельга?

Многія любяць на выхадных адсапацца. Але спецыялісты даказалі, што такая практыка павяляе рызыка дэпрэсіі і хваробы сэрца. Як адзначае The Daily Mail, нават нязначныя змены ў часе абуджэння небяспечныя для здароўя. У прынцыпе, пазменная праца ўздзейнічае на арганізм гэтак жа. Як паказала даследаванне, людзі сярэдняга ўзросту, якія на тыдні ўставалі ў розны час (у выхадныя — пазней), мелі павышаную канцэнтрацыю тлушчу ў крыві і паніжаны ўзровень злучэння, што кантралюе цукар у крыві. Высновы зроблены па выніках даследавання рэжымаў сну 447 чалавек 30-54 гадоў. Амаль 85% уставалі пазней у выхадныя дні. Астатнія 15% уставалі раней. Чым больш была розніца паміж рэжымам у будні дзень і ў выхадны, тым горшымі аказваліся паказчыкі халестэрыну, інсуліну, тым большым быў абхват таліі, вышэйшым індэкс масы цела, больш высокай рызыка інсулінавай рэзістэннасці.

Я зноў выбіраю «Звязду»

ЦАНЮ ЯКАСЦЬ ПРАПРАЦОЎКІ МАТЭРЫЯЛУ І ФАРМАТ ВYДАННЯ

Марына РАМАН, начальнік аддзела па сувязях з грамадскаю нацыянальнай паліцэскай сістэмай БЕЛКАРТ:

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@zviazda.by

— Вашу газету я пачала выпіваць яшчэ ў студэнцтве, не перастаю гэту рабіць рэгулярна і цяпер. На мой погляд, «Звязда» — гэта, мабыць, найлепшае друкаванае выданне рэспубліканскага маштабу. Цаню прафесіяналізм журналістаў, якія, нягледзячы на складаныя тэмы, заўсёды стараюцца падаваць толькі якасны матэрыял чытачу. Прапрацоўка і глыбокае ўніканне карэспандэнта ў тэму адчуваецца ў кожнай публікацыі. На старонках газеты заўсёды толькі актуальная і карысная інфармацыя. Важна,

што, нягледзячы на розныя эканамічныя цяжкасці, фармат газеты застаецца назменным васьмью ўжо не адзін год.

КОРАТКА

Сілавая структура Турцыі прадухлі буйны тэрор у Анкары. Як паведамляюць інфармагенцыі, супрацоўнікі Упраўлення бяспекі выявілі і канфіскавалі амаль 100 кг нітраметану.

Больш як ВР540 млрд накіроўваю на мерапрыемствы па павелічэнні аб'ёмаў збору і выкарыстання другасных матэрыяльных рэсурсаў у Беларусі ў 2015 годзе.

Кампаніі-аператары мабільнай сувязі краіны, МТС і velcom, павысць кошт паслуг сувязі, а таксама змензяць структуру і кошт тарифных планаў.

На інфарматызацыю ўсіх бальніц і паліклінік Беларусі ў гэтым годзе запланавана патраціць каля ВР100 млрд.

Міжнародная выстаўка Expo-Russia Belarus — 2015 пройдзе ў Мінску з 24 па 26 лістапада.

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-даведачнага тэрміналу РУП «Белпошта»; праз сістэму «Інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у паштальёнаў.

5 разоў на тыдзень!

Падпіска, дарчы, можа стаць добрым падарункам для вашых родных і блізкіх, для вашых сяброў.

Ідзе падпіска на «Звязду» на I паўгоддзе 2016 года!

■ Парламенцкі дзённік

Час супрацоўніцаць Упершыню за 19 гадоў у нашай краіне з'явіўся пасол Румыніі

Дагэтуль яго абавязкі выконваў часовы павераны. Учора старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Віталь Бусько і намеснік гэтай жа Пастаяннай камісіі Уладзімір Дзедушкін сустрэліся з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Румыніі ў Беларусі Віорэла Машану, які прыехаў у нашу сталіцу з месца таму. Па словах дыпламата, ён мае «вельмі канкрэтны мандат — развіццё двухбаковага супрацоўніцтва».

Як адзначыў Віталь Бусько, нашы краіны доўгі час былі ў адным блоку, і цяпер вельмі імі засталася шмат агульнага.

— Мне прыемна, што на працягу паўтара года мы ўжо другі раз прымаю газеці з Румыніі. Напярэдадні выбараў Прэзідэнта мы прыма-лі тут кіраўніка групы дружбы парламента Румыніі па супрацоўніцтве з парламентам Беларусі Мірона Ігната. З ім абдылася вельмі добрая гутарка: мы закарналі пытанні не толькі міжпарламенцкага супрацоў-ніцтва, але і культурнага ўзаемадзеяння — гэта тая сфера, якая пры мінімальным матэрыяльным укладанні дае самы вялікі эфект.

У сваю чаргу пасол Румыніі Віорэла Машану лічыць, што цяпер вельмі спрыяльным час развіцця беларуска-румынскага стасунку.

— Развіццё двухбаковага адносін адрозніваецца ў некалькіх плахах, — зазначыў дыпламат. — У палітычным — на працягу апошніх дзвю гадоў паміж нашымі краінамі адбыўся шэраг вельмі добрых кантактаў на ўзроўні Міністэрства замежных спраў. У нас у плане развіцця гэтыя кантакты і далей. Палітычным двухбаковым стасунку адбываецца на фоне новага этапу ў адносін паміж Еўрасаюзам і Беларуссю. Нема-лаважна і то, што ў абодвух бакоў ёсць поўнае разуменне: развіццё гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва неабходна.

Па словах дэпутата Уладзіміра Дзедушкіна, таваразварот з Румыніі ў нашай краіне трывае на ўзроўні 90 мільянаў долараў. За 9 месяцаў гэтага года мы нагандлявалі на 67 млн долараў. Рэкордным былі 2011-ы, калі таваразварот склаў больш чым 140 мільянаў долараў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

АДНАЎЛЕННЕ ДАВЕРУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Адказваючы на пытанне нямецкіх журналістаў пра ўкраінскі крызіс, міністр замежных спраў нашай краіны падкрэсліў, што сітуацыя ва Украіне «ўяўляе рэальную пагрозу для бяспекі ўсяго рэгіёна». «Наша стаўленне да ўкраінскага крызісу было з самага пачатку прызрыстым і выразным, — заявіў Уладзімір Макей. — Наш Прэзідэнт шмат разоў казаў пра гэта. Мы зацікаўлены ў тым, каб мір ва Украіне быў адноўле-ны як мага хутчэй. Мы заўсёды выступалі за адзінства, за захаванне Украіны як адзінай дзяржавы. Мы — тры славянскія народы: украінцы, рускія і беларусы. Калі два браты сварачацца, трэці павінен быць гатовым дапамагчы памірыць іх. Мы заўсёды рабілі ўсё магчымае, каб аднавіць мір на ўкраінскай зямлі. Вы ведаеце, што мы далі згоду на тое, каб кантактная група АБСЕ працавала ў Мінску, і яна рэгулярна праводзіць свае пасяджэнні. Мы цесна кантактуем і з расіянамі, і з украінцамі і імкнемся зрабіць усё магчымае на афіцыйным і неафіцыйным узроўнях для аднаўлення стабільнасці і спакою ва Украіне».

На пачатку свайго выступлення міністр замежных спраў Германіі заўважыў, што апошнім часам журналісты прывыклі: калі два міністры выходзяць да прэсы, то гаворка пойдзе пра антыкрызісны менедж-мент, пераадоленне буйных крызісаў і канфліктаў на Блізкім Усходзе. У апошнія дні, зразумела, пра наступствы тэрактаў у Парыжы.

«Знешняй палітыцы даводзіцца канцэнтравацца на гэтых пытан-нях, — адзначыў Франк-Вальтэр Штайнмаер. — Але яна не павіна выпускаць з-пад увагі і доўгатэрміновыя працэсы. Таму я асабліва рады, што ў нас з імямі знаходзіцца мой беларускі калега Уладзі-мір Макей. У нас з ім былі кантакты падчас некалькіх міжнародных канферэнцый, у прыватнасці па лініі АБСЕ, членамі якой з'яўляюцца абедзве нашыя краіны. Але гэты першы афіцыйны візіт беларускага міністра замежных спраў за многія гады, і ён, як мы абодва разумеем, закляканы паслухаць важных сігналаў».

Франк-Вальтэр Штайнмаер адзначыў, што ў Германіі шмат гавары-лася пра Мінск як пра сінонім надзеі на зніжэнне напружанасці і пошук палітычнага рашэння канфлікту ва Украіне. «Мы памятаем пра тую ясясонную мінскую нон 11 лютага, калі пасля доўгіх, амаль 20-гадзінных, перамоў былі нарэшце дасягнуты вынік, які стаў, пры-намсі часова, паваротным момантам у дэкадавы падзеі ва ўсходняй Украіне, — зазначыў нямецкі міністр. — Азіраючыся сёння назад, я нязменна лічу мінскія дамоўленасці важнымі. Яны па-ранейшаму ўяўляюць аснову, абспрачаючыся на якую, мы спрабуем дасягнуць далейшага прагрэсу, як, у прыватнасці, падчас нядаўняй сустрэчы ў «нармандскім фармаце».

Акрамя таго, у цэнтры увагі на перамовах Уладзіміра Макея і Фран-ка-Вальтэра Штайнмаера знаходзілася развіццё двухбаковага адносін як паміж Германіяй і Беларуссю, так і паміж Беларуссю і Еўрасаюзам. «Гэтая гутарка, гэтая сустрэча стала магчымай пасля таго, як у Бе-ларусі адбыліся пэўныя зрухі», — сказаў нямецкі дыпламат, адзна-чыўшы ўрэгуляванне пытання з вызваленнем некаторых палітычных фігур, якіх на Захадзе лічылі палітвязнямі. Ён канстатаваў мірныя ўмовы, у якіх прыйшлі ў Беларусь прадзвіжнікі выбараў, і адначасна істотны палітычны пераход з электаральнай кампаніяй 2010 года. Франк-Вальтэр Штайнмаер выказаў задавальненне гатоўнасцю Беларусі разгледзець прапановы АБСЕ па ўдасканаленні выбарчага заканадаўства, а таксама падумаць пра перспектывы ўзаемадзеяння з палітычнымі фондамі ФРГ.

«Якчас нашага дыялогу істотна змянілася і паліпешчыла, — лі-чыць Франк-Вальтэр Штайнмаер. — Усё гэта фарміруе сітуацыю, у якой для нас адкрываецца асно магчымасць і маюцца рэальныя пер-спектывы пакарокавага збліжэння паміж Беларуссю і Захадам».

Па словах міністра замежных спраў Германіі, анамальна, калі паміж дзвюма такімі краінамі, як Германія і Беларусь, адсутнічаюць партнёр-скія стасункі. «Нармалізацыя двухбаковых адносін адказвае нашым агульным інтарэсам, — упэўнены ён. — Таму мы павінны распачаць новую сур'ёзную спробу аднавіць неабходны ўзаемны давер».

Кіраўнік нямецкага МЗС таксама дадаў, што германскі бок спрыяў прыняццю рашэння аб прыпыненні еўрапейскіх санкцый, якія дзейні-чалі ў дачыненні да Беларусі.

Надзея АЛЕКСАНДРОВІЧ.

ЗАПАЗЫЧЫЦЬ НАЙЛЕПШАЕ І НЕ СТРАЦІЦЬ УЛАСНАЕ

З такім лейтматывам прайшла ў Мінску Міжнародная канферэнцыя, прысвечаная ролі дзяржаўнай службы ў рэалізацыі Мэт устойлівага развіцця

Арганізатарамі гэтага экспертна-навуковага форуму выступілі Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь і Праграма развіцця ААН у нашай краіне. У верасні гэтага года на Саміце па ўстойлівым развіцці краіны — члены ААН прынялі новы Парадак дня на перыяд да 2030 года. Гэты дакумент змяшчае 17 мэт, рэалізацыя якіх пачнецца ўсімi краінамі ўжо з пачатку наступнага года. Для іх дасягнення (ліквідаванне беднасці і голаду, добрае здароўе і дабрабыт, якасная адукацыя, гендарная роўнасць, чыстая вада і санітарыя, надарэга і чыстая энергія, дастойная праца і эканамічны рост, ін-дустрыялізацыя, інавацыі і інфраструктура, змяншэнне няроўнасці, устойлівыя гарады і населеныя пункты, адказнае спажыванне і вытворчасць, барацьба са зменай клімату, захаванне экасістэм, мір, правасуддзе і эфектыўны істэтытуты, а таксама партнёрства ў інтарэсах устойлівага развіцця) неабходны такія сістэмы дзяржаўнага кіравання, якія паспяваюць рэагаваць на вельмі хуткія змены званку і ўнутры сваіх грамадстваў. Пра тое, як паводзіцца такія сістэмы, чым можа тут падыцяцца Беларусь і што ёй варта выкарыстаць з сусветнага вопыту, ішла размова на канферэнцыі.

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэ-зідэнта Ігар БУЗЮОСЬКІ запусціў уздэле-нікаў форуму, што для Беларусі замежны вопыт у развіцці дзяржаўнай службы вельмі цікавы, ён дапамагае вывучацца і выкары-стоўвацца, хоць пакуль што і недастаткова шырока. Што тычыцца яго больш шырокага прымянення, то сітуацыя гэтая ў найбліжэй-шы час павінна змяніцца.

«Разам з тым, важна не дапусціць тэх-накратычнасці падыходу і не страціць наш унікальны вопыт, — падкрэсліў Ігар Бузю-оскі. — Падыходы, што існуюць у сусветнай практыцы дзяржаўнай кадравай палітыкі і дзяржаўнай службы, павінны быць вывуча-ны і выкарыстаны разам з дасягненнямі, якія мае ў гэтай сферы Беларусь».

Намеснік старшыні Палаты прадстаў-нікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Віктар ГУМІНСКІ заўважыў, што цяпер ёсць разуменне: далейшае ўстойлівае развіццё краіны немагчыма без інавацыйнай эканомі-кі, якая базіруецца на высокім узроўні дзяр-жаўнага кіравання. «Пытанне ў тым, якімі метадамі дзейнічаць, які выкарыстоўваць рэсурсы дзяржаўнай службы, каб павысіць якасці і эфектыўнасць яе работы», — ак-цэнтаваў праблематыку канферэнцыі парла-ментарый.

— Беларускую мадэль сістэмы дзяржаў-нага кіравання можна аднесці да паспяхо-вых, але знешнія фактары патрабуюць унясення ў яе пэўныя механізмы адапта-цыі, — лічыць рэктар Акадэміі кіравання Марат ЖЫЛІНСКІ. — Для вырашэння гэтай

задачы галоўным застаецца пытанне глыбіні змяненняў нацыянальнай мадэлі. Яе зада-ча — хутка і адэкватна рэагаваць на змены, які ўнутры, так званку, і рабціць захавы, якія вядуць да становачaga і адчульваемага выніку на карысць грамадству і дзяржаве.

Пастаянны прадстаўнік ПРААН у Бе-ларусі Сянака САМАРАСІНХА пагадзіўся з высокай ацэнкай падрыхтоўкі кіраўнічых кадраў у Беларусі, у прыватнасці Акадэ-міі кіравання. Ён таксама пагадзіўся, што сістэма дзяржаўнага кіравання ў нашай краіне досыць эфектыўная. «Дзяржаўнае кіраванне ва ўсім свеце мае тэндэнцыю да запавольвання свайго развіцця, — заўва-жыў ён. — Прычыны таму — непрадказаль-насць падзей. Адміністрацыйныя дзейні-чаць так, як запланавана, аднак здараюцца рэчы на самых розных узроўнях і ў самых розных сферах, захавы на якіх не былі і нават не маглі быць прадугледжаны. Таму вельмі неабходныя групы, якія займаюцца стратэгічным планаваннем будучыні. Гэтыя групы павінны ўключаць у сябе прадстаўні-коў розных службаў дзяржаўнага кіравання і розных сфер эканомікі».

Сянака Самарасінха прапанаваў адкрыць у Беларусі сацыяльную інавацыйную лабар-аторыю пры ўрадзе, якая дазволіць рэагаваць на выклікі грамадства, дзяліцца сваім вопы-там з усім светам і выкарыстоўваць найлеп-шыя падыходы ў міжнароднай практыцы.

Падчас канферэнцыі адбылося падпісан-не мемарандума аб узаемааруменні паміж Акадэміяй кіравання і ПРААН.

Часткай рэалізацыі мемарандума можа стаць новая праграма навучання дзяржслу-жацых у Беларусі. Моту гэтага аджудычнага праекта раскрый падчас свайго даклада на пленарным пасяджэнні памочнік Прэзідэнта Беларусі Кірыў РУДЫ. Ён казаў пра нове разуменне дзяржслужбы як прадстаўлення дзяржаўных паслуг на карысць і пад заах-жароў краіны.

«Гэта азначае, што зараз не дзяржава павіна вырашаць, якія будучыя нормы і пра-вілы, што добра і што дрэнна. Не дзяржор-ганы павінны вызначаць гэтыя стандарты якасці, а самі спажыўцы дзяржаўных па-слуг», — сказаў Кірыў Руды.

Такая ацэнка якасці можа праводзіцца, напрыклад, праз сацыялагічныя апытанні. «Для ацэнкі кожнай дзяржаўнай паслугі фар-міруюцца канкрэтныя матэрыялы паказчыкі. У наступным заробатная плата і кар'ера дзяр-жаўнага служачага будзе залежаць ад іх», — растлумачыў памочнік Прэзідэнта. Ён такса-ма звярнуў увагу, што сучасная дзяржаўная паслуга, у першую чаргу, электронная.

Новы аджудычны праект для дзяржслу-жацых можа стартаваць ужо ў 2016 годзе. Для пераходу да іншага фармату кіравання, па словах памочніка Прэзідэнта, будзе вы-карыстоўвацца і вопыт іншых краін (Кітай, Сінгапура, Казахстан, Расіі і г.д.). Увогуле праграма будзе разлічана на некалькі гадоў. Для яе распрацоўкі плануецца прыцягнуць выкладчыкаў Акадэміі кіравання, іншых ВНУ, а таксама прыватных бізнес-школ. Кірыў Руды не выключыў стажыроўку ў Грузіі, Эстоніі, Сінгапуры і іншых краінах.

Канферэнцыя «Роля дзяржаўнай служ-бы ў рэалізацыі Мэт устойлівага развіцця» стала завяршальным этапам кампаніі «Экс-прэс ААН-70 у Беларусі». На ёй таксама былі падведзены вынікі гэтай маштабнай юбілейнай ініцыятывы, падчас якой з 23 па 30 кастрычніка на спецыяльным цягніку больш за 150 супрацоўнікаў ААН, прадстаў-нікоў Адміністрацыі Прэзідэнта, парламента, міністэрстваў, прыватнага сектара, грама-дзянскай супольнасці, рэлігійных суполак і дыпкорпуса наведалі 7 гарадоў Беларусі.

Вольга МЕДВЕДЗЕВА. medvedeva@zviazda.by

■ Тры пытанні да ўлады

МЕНШ ГАНДЛЮ, БОЛЬШ ПАСЛУГ, або «Светлым галавам» трэба дапамагчы

З 16 па 22 лістапада ў нашай краіне пяць раз праходзіць Сусвет-ны тыдзень прадпрымальніцтва. Найбольш абласным цэнтрам для бізнесу летась быў прызна-ны Віцебск. Аднавядны штаго-вы конкурс падтрымліваецца Міністэрствам эканомікі. Ініцы-ятарам яго правядзення сталі Рэспубліканская канфедэрацыя прадпрымальніцтва і рэгіяналь-ны бізнес-асачыняцці. Пра ролі бізнесу ў эканоміцы разважае Зі-наіда КАРАЛЕВА, намеснік стар-шыні Віцебскага гарвыканкама, якая з'яўляецца і старшыней Са-вета па развіцці прадпрымальні-цтва пры гарвыканкаме.

малынкаў і прадпрымальнікуў», іншыя структуры, якія спрыяюць развіццю бізнесу...

— Зінаіда Аляксандраўна, прад-стаўнікі бізнесу мне не раз скардзі-лі на тое што, у Віцебску цяжка рас-пачаць сваю справу з прычыны не-дахопу свабодных плошчаў, па-мышанкаў. Агучылі і канкрэтны прыклад. Маўляў, даўно ўжо стаіць без гаспадары будынак у прэстыж-ным месцы ў цэнтры горада (на вуліцы Даватара, недалёка ад Ле-гяна амфітэатра). Ці маюць рацыю не-задаволеныя?

— Я, дарэчы, перыядычна прагля-даю ўсе сайты, на якіх могуць нешта каментаваць. І часам каментарыі не толькі не адпавядаюць праўдзе, але могуць на-ват супярэчыць заканадаўству. Уся ка-мунальная ўласнасць горада, як той казаў, да метра на ўліку! І няма ніводнага кінутага будынка. Гэта я вам дакладна кажу! На сай-це гарвыканкама ёсць раздзел пра нерухомасць. Там відэа, дзе і што пустуе. Ізла-ванья нежыллыя памышанкі, як і будынкі, прапануюцца ў арэнду або на продаж. Сёння абвешчаны аукцыёны па продажы прыкладна 19 аб'ектаў.

На Даватара няма нерухомасці, якую мож-на назваць безгаспадарчай. Калі маецца на ўвазе будынак, які калісьці быў базай дра-жна-будуацільнай арганізацыі, то яго прада-ліць лягчэй. На аукцыёне дод набыў банкі; калі не памыляюся, за 2 мільярды рублёў. З галоўным архітэктарам горада ўжо ўзгоднены праект рэканструкцыі, увязаны з канцэпцыйнай развіцця гэтага квартала. У апошнім прад-дзеджваецца ўзвядзенне жылых дамоў, дзіця-чага садка. Запланавалі і гандлёвыя аб'екты. Пачаць будаўніцтва ўсяго гэтага з прычыны цяжкасцяў у фарміраванні бюджэту, на жаль, пакуль не атрымліваецца. Думаю, самае поз-няе ў наступным годзе спрыць зрушыцца з месца. І банк стане часткай забудовы гэтага кавалка зямлі ў цэнтры горада.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@zviazda.by

■ Геапалітыка

Выбух пасажырскага самалё-та з Расіі над Сінайскім паў-востравам і серыя тэрактаў у Парыжы не маглі не стаць трывожным сігналам для сус-ветнай супольнасці аб росце пачынаюцца тэрарызму. Не буд-зем таксама забывацца, што на працягу апошніх тыдняў адбыліся сур'ё-зныя тэракты ў Ліване, Егіпце, Турцыі і Іраку, якія не прыцягнулі вялікай увагі сусветнай прэсы толькі таму, што да тэрактаў у гэтых краінах усё ўжо прывыклі. Якія геапалітыч-ныя наступствы можа мець гэтая разбуль-ная серыя тэрарыстычных нападаў?

Найперша для многіх палітыкаў, асабліва заход-ніх, стане больш відэачынай неабходнасць згур-тавання ўсіх краін свету ў барацьбе з агульнай тэрарыстычнай пагрозай. На жаль, у апошнія гады назіралася лінія падзелу паміж заходнімі спецслуж-бамі і іх калегамі з незаходніх дзяржаў у барацьбе з тэрарызмам. Нягледзячы на тое, што ад тэрары-стычных нападаў пакутуюць усё, заходнія спецслуж-бы валі ўласную ваіну з тэрарызмам, памагаючы цеснага супрацоўніцтва з незаходнімі калегамі. Зразумела і прычыны такой палітыкі — недавер

ТАРАКТЫ І ІХ НАСТУПСТВЫ

да прафесіяналізму калег з менш развітых краін, боязь уцэпкі інфармацыі да тэрарыстаў, неждан-не дзяліцца крыніцамі і метадамі працы. Відэачы-на і наступствы — у такой сітуацыі тэрарыстам лягчэй ажыццяўляць сваю рэвалюцыйную дзейнасць. Хо-чача верыць, што частая тэрарыстычная атака прымусіць заходні палітыкаў наладзіць цесную кааперацыю ў барацьбе ўсіх спецслужбаў свету з гэтай пагрозай.

Не спрыяюць барацьбе з тэрарызмам і геапалі-тычныя канфлікты. Найбольш яскравым прыкла-дам з'яўляецца, па сутнасці, новая халодная ваіна ў Еўропе паміж заходнім лагерам і Расіяй з усімі атрыбутамі ранейшай халоднай ваіны Захаду з СССР. Есць надзея, хоць і невялікая, што агульныя пагрозы, прадманстранванія тэрактамі супраць грамадзян Еўрасаюза і Расіі ў апошнія тыдні, да-памогуць хоць трохі аслабіць крызіс у адносінax і перайсці да пошуку магчымасцяў супрацоўніцтва, а не канфрантацыі. Тым больш што без магчымас-цяў спецслужбаў Расіі барацьба Захаду з тэрарыз-мам будзе далёка не такой эфектыўнай.

Хвала тэрактаў становача адаб'ецца на пер-спектывах дзёначнага ўрада ў Сірыі ўтрымаць уладу і ўзмацніць сваю геапалітычную пазіцыю. Любая прэтэнзія да Прэзідэнта Асада з боку Захаду гас-нуць на фоне тых зверстваў, што ўвесь час здзяйс-

няюць прадстаўнікі групкі «Ісламскай дзяржа-вы», прычым усю не толькі на тэрыторыі Сірыі і Ірака, але і з выходам на еўрапейскі тэатр. Есць надзея, што абурэнне з боку грамадскай думкі краін Захаду нябярэзна паспяхоўна тэрактамі ў Францыі прымусіць заходні палітыкаў памян-шаць стаўленне да тых, хто змагаецца супраць Аса-да ў Сірыі і яшчэ нядаўна з'яўляўся найбліжэйшым саюзнікам краін Захаду. Можна ўмацавацца пункт гледжання, што усё гісторыя барацьбы Захаду з Асадам у Сірыі — непаразуменне без сур'ёзных падстаў, але з вельмі небяспечнымі наступства-мі — паскораным распаўсюджваннем тэрарызму на захопленых «Ісламскай дзяржавай» і іншымі антыўрадавымі групамі тэрыторыяў краіны.

Тэракты акажуць уплыў на еўрапейскую па-літыку суседства (ЕПС). Яна стане развівацца ў большай ступені па прапанаванай яго даўно бе-ларускім бокам схеме, будзе больш прагматычнай і арыентаванай на барацьбу з агульнымі пагрозамі. Апублікаваны 18 лістапада Еўрапейскай камісіяй і Вяроўнічым прадстаўніком Еўрасаюза па замежных справах і палітыцы біспекі прэс-рэліз з асноўнымі вынікамі перагавораў Еўрапейскай палітыкі сусед-ства даюць сур'ёзныя падставы для такіх перспек-тыву трансфармацыі ЕПС.

У сённяшняй сітуацыі для Еўрапейскага саюза акажацца значна больш запатрабаванай ролі Бе-ларусі як надзейнага бар'ера для выклікаў і пагроз, якія стаяць перад гэтай міжнароднай арганізацыяй. Нарэшце, па заслугах будзе ацэнена роля нашай краіны для Еўрасаюза ў барацьбе з нелегальнай міграцыяй, гандлем людзьмі і кантрабандай. За-мест ранейшых настойлівых спроб зрабіць сусе-дзю больш падобнымі да сябе, падабаецца ім гэ-ці ці не, Еўрасаюз стане з вялікай павагай ставіцца да іх інтарэсаў і патрэб, паколькі іх задавальненне неабходна для стабільнасці суседніх з ЕС краін.

Зрэшты, беларускі лозунг пра важнасць ста-більнасці становіцца шырока запатрабаваным не толькі ў палітыцы Еўрапейскага саюза ў дачынен-ні да суседніх краін, але і ў палітыцы ўнутры яго самога. Так шмат дысбалансаў і супярэчнасцяў разрываюць Еўрасаюз знутры, так шмат прабле-маў абрынулася на галаву жыхароў краін — яго членаў, што без большага парадку і дысцыпліны усё пра-блемы, якія ўзнікну, не вырашыць і ўсе супярэчнасці не збалансавыць. Новы акцэнт на стабільнасць і бясспекі істотна палепшыць адносіны нашай краі-ны з Еўрасаюзам у якасці значнага донара біспекі на яго найважнейшай усходняй мяжы.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук.

УВАГА, «ПРАМАЯ ЛІНІЯ» Усё пра нерухомасць 26 лістапада, у чацвер, у рэдакцыі газеты «Звязда» адбудзецца «прамая лінія» са старшынёй Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Андрэем Анатольевічам ГАЕВЫМ

Пытанні, якія тычацца прайваў і новых тэрмінаў дзяржаўнай рэ-гістрацыі нерухамай маёмасці, ноансаў ацэнкі дамоў і зямельных участкаў, а таксама ўсяго іншага, што звязана з зямельнымі надзела-мі фізічных асоб, можна будзе задаць з 15 да 16 гадзін па тэлефоне (8-017) 287-18-71.

Папярэдне свае пытанні магчыма пакінуць па нумары (8-17) 287-17-51 альбо даслаць па электронную пошту kurkach@zviazda.by з пазначкай «Прамая лінія».

■ Манеты ВУШАСТАЯ ЦЯПЕР І Ў СЕРАБРЫ

Нацыянальны банк краіны выпусціў у абарачэнне памятныя манеты «Вушастая сава» серыі «Птушка года» (2015) Сёлета гэтай птушцы прысвечаны дзве манеты. Сярэбраная — наміналам 10 рублёў, масай 16,81 г, дыяметрам 32 мм, пробой сплаву 925, накладам 1000 штук. Медна-нікелевая — наміналам 1 руб-лёў, масай 13,16 г, дыяметрам 32 мм, накладам 3000 штук.

Манеты маюць форму круга, на аверсе і рэверсе па акружнасці выступае кант. Бакавая паверхня манет мае насечку.

Манеты адкачаны на прадпрыемстве «Казас-танскі манетны двор Нацыянальнага банка Рэ-спублікі Казахстан». Сярэбраныя манеты адкачаны якасцю «пруф», медна-нікелевая — «пруф-лайк». Выпушчаныя ў абарачэнне манеты з'яўляюцца законным плацежным сродкам краіны, абавязковым да прыёму па мінімальным кошце пры ўсіх відах плацяжкоў без усялякіх абмежаванняў. Асобна адзначу, што па мінімальным кошце яны будуць прымацца і пасля дэнамінацыі 1 ліпеня 2016 года.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

Table with 2 columns: Lot number and description of goods for auction. Includes items like machinery, vehicles, and real estate.

Утеряное Свидетельство о государственной регистрации ИП Братиню Игорь Николаевич УНП № 190374012 исключил недействительным.

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 10 (50)

■ Бывае і такое!

ТАНКІСТЫ НА АБЦАСАХ

Курсанткі з Венесуэлы расказалі, чаму прыехалі вучыцца ў Беларусь, за што не любяць зіму і якім стравам з нашай нацыянальнай кухні аддаюць перавагу

На ваенна-тэхнічным факультэце Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта вучацца незвычайныя курсанты. Яны носяць нашу ваенную форму (толькі цікаўны заўважыць на ёй іншую нашую кукурузу), курсанцкія пагоны і ўжо могуць пахваліцца армейскай выпраўкай. Са спіны нічога незвычайнага! Але варта ім толькі азірнуцца, як на табе — гэта дзяўчыца! Ды не нашы славянскія прыгажуні, а не менш прывабныя лацінаамерыканкі.

Джэніфер Віера і Джосэлін Брыта прыехалі ў Беларусь з Венесуэлы. У БНТУ асвойваюць спецыяльнасць «Шматмэтавая гусенічная і колавая машыны» — адным словам, будучыя танкісты.

«Смела!» — скажуць бывалыя вайскоўцы. Сапраўды, прафесія не з жаночых. Там жа, у далёкай Венесуэле, гэ-

— А я ведала, бо была ў Маскве, — кажа сяброўка. — Разумела, што Мінск на яе падобны, а дзе ён знаходзіцца, нават не ўяўляла.

Да нашага клімату дзяўчаты не могуць прывыкнуць і дагэтуль. Ім у Беларусі круглы год холадна. Вельмі сумуюць па сваіх звыклых 40 градусах цяпла. Таму наша лета для іх — не лета. Калі беларускія курсанты займаюцца фізічнай падрыхтоўкай у майцы і шортах, то венесуэльцы просяць дазволу апрануцца цяплей. Зіма для іх — напэўна, самае горшае, што яны бачылі ў сваім жыцці. «Зімой вельмі цяжка, — прызнаюцца венесуэлькі. — Апрапанем на сябе па тры паліто». Не разумее, ці то жартуюць, ці то праўду кажуць.

СПЕЦЫЯЛІСТЫ НА ВАГУ ЗОЛАТА

На ваенна-тэхнічным факультэце БНТУ курсанты з Венесуэлы вучацца ўжо не першы год. За гады ваеннага супра-

Для венесуэльцаў ваенная адукацыя, атрыманая ў Беларусі, лічыцца прэстыжнай.

Праўда, дражніць ўпершыню дзяўчаты пакаштавалі ў Беларусі. Сваю нацыянальную страву — арэпу, або кукурузня аладкі, — у інтэрнаце гатуюць агульнай ра. «Кладзем у вялікую талерку кукурузную муку, дабаўляем соль, вадку, потым ставім у духоўку», — дзеліцца рэцэптам Джэніфер і паказвае фотаздымак, што ў выніку павіна атрымацца. Выглядае апетытна!

«Зімой вельмі цяжка, — прызнаюцца венесуэлькі. — Апрапанем на сябе па тры паліто».

У «ХРАМЕ ТАНКАЎ»

Пасля сытнага абеду дзяўчаты ўзялі свае непадд'ёмныя запаленкі (у іх яны носяць не толькі кнігі і сшыткі, а і чарцяжы, спартыўную форму), і мы накіраваліся ў «храм танкаў» — так у БНТУ называюць клас тэхнічнай падрыхтоўкі, дзе праводзяцца заняткі па эксплуатацыі бранятанкавай тэхнікі. Тут «гаспадарца» вучэбна-баявы танк Т-72Б і баявая машына пяхоты. Тэхніка сапраўдна: залезаць усярэдзіну — і глядзіць, вывучай, запамінай. Асвойце танкавую навуку курсантам дапамагаюць майстры вытворчага навуцэнтра Аляксея Ціткоў і Генадзь Вараб'ёў.

— Дзяўчаты з Венесуэлы — старанныя вучаніцы, — гаворыць Аляксея Ціткоў. —

ўзбраенні беларускай арміі. Але гэта ім не перашкода для асвойцы іншую бранятанкавую тэхніку. Як запэўняюць спецыялісты, сістэма работ механізмаў, аргатаў і вузлу амаль усюды аднолькавая.

Практычнае ваджэнне танкаў у курсантаў — як нашых, так і замежных — пачынаецца на апошніх курсах. Але перш, чым выехаць у поле, яны павіны «праехаць» на танку на спецыяльным трэнажоры. І ў венесуэлак гэта атрымліваецца на «выдатна».

ШПАЦЫР ПА-ВЕНЕСУЭЛЬСКУ

У суботу і нядзелю курсанты з Венесуэлы могуць разлічваць на звычайнае. Але такую магчымасць дзяўчаты выкарыстоўваюць не заўсёды. — Як я магу гуляць, калі шмат хатніх заданняў? — абуралася Джэніфер. Праўда, на шопінг час знаходзіцца. Дзяўчаты ёсць дзяўчаты! Венесуэлькі з задавальненнем апранаюцца ў нашы крама. «ЦУМ, ГУМ, «Сталіца», Ждановічы, «Бігз...», — пералічвае Джэніфер.

Сяброўкі любяць хадзіць у кіно, наведваюць кінатэатры. Знаёмцяцца і з гісторыка-культурнага спадчынай Беларусі. Ужо былі ў Мірскім замку, у Нясвіжы, Дудутках. Свае зямковыя прагулы дзяўчаты абмяжоўваюць толькі крамай. Аргумент усё той жа — холадна. Праўда, зрэдку, але ўсё ж такі можна адшукаць іх на катку. Дарэчы, на каньках яны навучыліся катацца ў Беларусі.

ДАДОМУ — РАЗ НА ГОД

Заняткі скончыліся. Разам з Джэніфер і Джосэлін мы ідзем у інтэрнат, дзе жывуць замежныя студэнты БНТУ. Дзяўчаты дзеліцца адзін пакой на дваіх. У блоку ёсць яшчэ адзін пакой, кухня, бытавое памашканне, душавая і прыбіральня — адным словам, міні-кватэра.

Нягледзячы на ваенную атрыбутыку — вопратку, галаўныя ўборы, макеты танкаў, відаць, што тут усё ж жывуць дзяўчаты. На ложках размясцілася цэлае царства цацак, на паліцах — касметыка, паштоўкі, фотаздымкі з роднымі. Па сваіх сям'ях Джэніфер і Джосэлін сумуюць больш за ўсё, хоць амаль кожны дзень гутараць з імі па «Скайпе».

Але нікі інтэрнэт не заменіць жывых зносін. А бывае гэта раз на год, на летніх канікулах. 17 гадзін на самалёце — і яны ў Каракасе. У падарунак родным вязуць матрошак (лічач, што гэта наша нацыянальнае), беларускі шакалад. Для малодшага брата Джэніфер загадзя запасаецца сшыткамі: кажа, што ў нас танней.

Не паспеюць дзяўчаты азірнуцца, як прыйдзе час вяртацца ў Венесуэлу. Надзенуць такую ўжо любімую форму і пачнуць дзеляцца з вайскоўцамі атрыманымі ведамі. А вечаарамі, хочацца верыць, будуць узгадваць Беларусь, дзе надзвычай прыгожа і... вельмі холадна.

Вараніка КАНЮТА. kanyuta@zvazda.by

Танкісты ў венесуэльскай арміі — каштоўныя спецыялісты. І няважна, што яны жаночага полу.

та нармальна з'ява. Дзяўчаты актыўна ідуць служыць, застаюцца ў войску па кантракце і з задавальненнем асвойваюць мужчынскія спецыяльнасці. Нават міністр абароны ў іх — жанчына.

Узначаліць армію сваёй краіны мараш і дзяўчаты. Але гэта, што называецца, у перспектыве. Сёння галоўнае — вучоба. Трэба яшчэ і давер апраўдаць. Джэніфер і Джосэлін — не толькі адзіныя прадстаўніцы жаночага полу сярод курсантаў-венесуэльцаў, яны яшчэ і адзіныя дзяўчаты на ўвесь факультэт!

ГАЛОЎНЫ БАР'ЕР — МОВА

Самы час пазнаёміцца. Мы стамі ў фее ваенна-тэхнічнага факультэта БНТУ. У прызначаны час — ні на хвіліну раней ці пазней (вось яна, вайсковая пунктуальнасць!) — дзверы адчыняюцца і насустрэч выходзяць венесуэлькі.

— Вас журналісты, напэўна, ужо замучылі? — пытаюся. Дзяўчаты ў адказ толькі ўсмехаюцца: не разумеею беларускай мовы. Перапытаю па-руску. У адказ — неадназначна ківаюць галавамі.

Аказваецца, адна справа — асвойце танкі, іншая — вывучыць мову: дысцыпліны ім выкладаюць толькі па-руску. Таму перш, чым перайсці да ваеннага майстэрства, кожная з іх на працягу года вывучала рускую мову — так званы нульвы курс.

Джэніфер Віера ўжо на трэцім, Джосэлін Брыта — першакурсніца. Мы размаўляем без перакладчыка.

ВУЧЫЦЦА Ў БЕЛАРУСІ ПРЭСТЫЖНА

Джэніфер прыехала ў нашу краіну з венесуэльскага горада Маракай. Джосэлін родам з Валенсіі. Не магла не спытаць, чаму яны выбралі такую незвычайную для нашых рэалій прафесію і паехалі вучыцца ёй так далёка.

— Жанчыны ў нас працуюць нароўні з мужчынамі, — гаворыць Джэніфер. — У Венесуэле няма розніцы, якога ты полу. І тыя, і другія могуць выконваць аднолькава складаную работу. Мая мама, напрыклад, займаецца бізнесам, бацька — канструктар.

А вось у Джосэлін тата — палкоўнік. — Гэта ён вырашыў, што дачка будзе насяць пагоны? — цікавіцца.

— Не, — смяецца. — Я сама. Заўсёды з гонарам гляджу на свайго бацьку. Таксама хачу насяць прыгожую ваенную форму (у пацяярджэнне паказвае нацыянальную ваенную вопратку на смартфон). — **Аўт.** А тут яшчэ сяброўка паклікала ў Беларусь. Тата не быў супраць: ваша ваенная адукацыя лічыцца ў нас прэстыжнай. Ды і ў Венесуэле танкістаў не рыхтуюць.

ХОЛАДНА!

— Я і падумаць не магла, што ў вас так холадна, — гаворыць пра свае першыя ўражанні аб Беларусі Джэніфер.

цоўніцтва паміж нашымі краінамі прадстаўніцы жаночага полу атрымліваюць тут адукацыю ўпершыню. Але, нягледзячы на гэта, стаўленне да іх такое, як да ўсіх. Праўда, замест 10 кіламетраў дзяўчаты бегаюць удвая менш. Калі патрэбна дапамога па вучобе або канкрэтная парада, у гэтым замежным навучэнцам не адмовіць ні выкладчык, ні курсы афі-

Сачыць за ваеннай формай — абавязак кожнага курсанта.

цэр — факультэцкая «мама», як называюць яго курсанты.

У 6 раніцы дзяўчаты ідуць на зарадку. Але і ўрокі фізкультуры ніхто не адмяняе! Потым па раскладзе — заняткі. Увечары — самападрыхтоўка. Як і нашы курсанты, венесуэльцы знаходзяцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні — Баліварыянскай Рэспублікі, вядома. Атрымліваюць замежныя курсанты і стыпендыю. Як падзялілася лацінаамерыканкі, ім хапае ды яшчэ застаецца. Суму не агучылі — ваенная тайна.

А вось колькі каштуе іх абед або вячэра, далёка не сакрэт. Побач з меню беларускіх курсантаў у сталойцы БНТУ распісана і харчаванне венесуэльцаў. Для апошніх — асобная раздаточная і стол, зарэзерваваны на адпаведную колькасць людзей.

АМАТАРЫ БУЛЬБЫ І АРЭПЫ

Самы час паабедца. Пакуль дзяўчаты з апетытам спускаюцца свае талеркі, мы цікавімся, ці падабаецца ім беларуская кухня.

— Так! Асабліва любім бліны, — адказвае за абедзвюх Джосэлін.

А вось не даспадобы венесуэлькам кашы. Яны і дагэтуль не могуць зразумець, як іх можна есці. Просяць кухараў па магчымасці гатаваць ім стравы з бульбы. Яе, дарэчы, у Венесуэле актыўна вырошчваюць, таму яны яшчэ і паспрачацца могуць, для каго бульба больш родная.

Прыпудрыць носік — і на заняткі.

■ Міжнароднае супрацоўніцтва

АКЦЭНТ НА АДУКАЦЫЮ І МЕДЫЦЫНУ

Завяршыўся афіцыйны візіт міністра абароны Беларусі генерал-лейтэнанта Андрэя Раўкова ў Рэспубліку Сербія.

Падчас сустрэчы з сэрбскім калегам Браціславам Гашчычам кіраўнікі абаронных ведамстваў выказалі ўзаемную зацікаўленасць у працягванні практычнага ўзаемадзеяння па шэрагу кірункаў. У першую чаргу гэта тычыцца ваеннай адукацыі, удзелу ў міратворчай дзейнасці, падрыхтоўкі падраздзяленняў сіл спецыяльных аперацый і ваеннай медыцыны.

У выніку перамоў кіраўнікі дэлегацый падпісалі мемарандум аб ўзаемамаруменні паміж міністэрствамі дзвюх краін у пытаннях супрацоўніцтва ў сферах ваеннай навукі і адукацыі. Накіраваны

на развіццё двухбаковага супрацоўніцтва паміж ваеннымі навучальнымі ўстановамі і іншымі адукацыйнымі і навуковымі інстытутамі, дакумент прадугледжвае абмен вопытам працы, навукальнымі і навуковымі матэрыяламі, выкладчыцкім і навуцэнцікам складамі, а таксама сумесны ўдзел у канферэнцыях, вучэбных курсах і стажыроўках.

Андрэй Раўкоў пазнаёміўся з сістэмай ваеннай адукацыі і вопытам падрыхтоўкі сіл спецыяльных аперацый Узброеных Сіл Сербіі. Акрамя таго, адбыліся сустрэчы міністра абароны са старшынёй Урада Рэспублікі Сербія Аляксандрам Вучычам і кіраўніком Пастаяннай камісіі па абароне і ўнутраных справах Народнай Скупшчыны Сербіі Марыяй Абрадовіч

У маіх руках — святочны выпуск газеты «Советская коллекция» за 9 мая 1967 года. На першай старонцы, побач з артыкулам «Подзвіг народа», змешчаны групавы фотаздымак ветэранаў з горада Эліста, сярод якіх і ўрадзнец Лагойска Міхаіл Апаніскі. Так склаўся яго лёс, што Міхаіл Уладзіміравіч у пасляваенны час вымушаны быў пакінуць родныя мясціны і большую частку жыцця пражэсці ў калмыцкай сталіцы. А тут як жаданы гасць прыязджаў да сваіх лагойскіх родзічаў. Падчас адной такой паездкі і перадаў на памяць названы нумар газеты і два фотаздымкі. На адным з іх — зняты ў поўны рост 28 жніўня 1944 года.

На першых старонках машынапісанага зборніка — франтавая біяграфія героя. Засведчана, што нарадзіўся ён у 1924 годзе, за год да вайны скончыў сярэднюю школу і па пецёўцы камсамола паступіў у лясенградскую ваенна-марскую авіяшколу. Па заканчэнні яе ў жніўні 1941-га года добраахвотнікам пайшоў на фронт. Стаў абаронцам Ленінграда — пілотам у 122-м асобым разведвальным гідраавіапалку. У сакавіку 1942-га падчас баявога вылету быў кантужаны і два месяцы лячыўся ў адным з лясенградскіх шпітальных, а затым у горадзе Бійску, на Алтаі, куды быў вывезены па ладажскай «Дарозе жыцця».

Пасля папраўкі Міхаіл Апаніскі прайшоў спецыяльную вучобу і стаў штурманам-стралком самалёта «Іл-2», грознай баявой машыны, якую фашысты называлі «чорнай смерцю», а нашы байцы — «лятаючым танкам». Вельмі справядліва ацэнка: гэты штурмавік выпраўляўся на заданне з 600 кілаграмамі бомбаў, меў на ўзбраенні 6 ракетных снарадаў, хуткастрэльную гармату і тры кулямёты.

Працягваў сваю баявую службу 18-гадова штурман-стралок «Іла» на Калінінскім фронце ў 112-м штурмавым авіапалку. Удзельнічаў у баях па вызваленні Ржэва і Вялікіх Лукаў. Яго заслугі былі адзначаны медалём «За адвагу». Бяспрыкладную мужнасць і баявое майстэрства праявілі савецкія лётчыкі

ВОГНЕННЫМІ ТРАСАМІ

па май 1945-га на яго рахунку — 45 паветраных баёў, у якіх было збіта 8 і падбіта 10 варажых самалётаў. Адажны лётчык 22 разы падаў з падбітым самалётам, 4 разы пакідаў ахоплены полымем «Іл», спускаючыся на парашуце. Было нават такое, што ён пасля прыземлення трапіў у палон да немцаў, але на другі дзень быў вызвалены часова-вацкі партызанамі.

Дзень Перамогі Міхаіл Уладзіміравіч сустрэў недалёка ад Прагі. Пад канец 1945-га года быў накіраваны ў гарнізонны шпіталь горада Кішынева і па заключэнні ўрачэбнай камісіі звольнены ў запас на стане здароўя са статусам інваліда другой групы. Тым не менш завочна скончыў Маскоўскі інжынерна-будавальны інстытут і многія гады працаваў у сферы сельскагаспадарчага будаўніцтва.

Віктар НЕСЦЯРОВІЧ, г. Лагойск.

■ Жыві і помні

Тут гучалі галасы...

Як звычайная вясковая хата ў пасляваенныя гады ператварылася ў школу

Пераадолеўшы амаль 500 кіламетраў, звязка ў родную вёску Камуна, што на Любаншчыне. Злева, праз некалькі дамоў, — дом Раісы Кур'ян, ці проста цёткі Раі. Звычайны цагляны дом, акуратна пабелены клаталівай гаспадыняй. Ён амаль не змяніўся за 55 гадоў, толькі дрэвы, пасаджаныя дзядзькам Грышам (яе мужам), сталі нашмат вышэйшай і таўсцейшай. Гэтыя сцены памятаюць дзіцячыя галасы хлапчукоў і дзяўчатак, якія тут гучалі ў першыя дзесяцігоддзі пасля вызвалення Беларусі.

Мая маці, Лідзія Цімафеўна, пасля вызвалення Беларусі.

У далёкім 1959-м цётка Рая з мужам дазволілі ў сваім доме размясціць школу. Невялікай часовай школы, пабудаванай пасля вайны, на ўсіх дзяцей не хапала. Настаўніцай у іх доме была мая маці. Да яе я і трапіў у першы клас.

...Дзверы не зачынены. З хваляваннем заходжу ў хату. Тут таксама амаль нічога не змянілася. Тая ж кухня з печкай, той самы буфет. Асобны посуд, клаталіва захаваны цёткай Раяй, яшчэ, напэўна, памятае нас, вучняў і вучаніц той далёкай вёскі. Убачыўшы мяне, замітусілася, стала збіраць стол. Яна засталася такой жа гасціннай гаспадыняй, якой была ў той далёкі час.

Адчыняю дзверы, заходжу ў залу. Тут быў першы клас, затым другі, трэці клас. У бильным класе душыць цішыня, якая парушаецца толькі будзільнікам, што нястомна адлічвае беззваротны час. А калісьці тут было весела, шумна ад дзіцячых галасоў і смеху. Вось тут, каля акна, стаяла мая парта, за ёй я сядзеў з Марыякай, смуглявай дзяўчынкай з чорнымі касічкамі. Тут, у гэтым класе, пачыналася сяброўства з дзядзькамі, якое амаль у кожнага з нас перарастала ў першае школьнае каханне, а затым у сур'ёзныя адносіны — вельмі часта на ўсё жыццё.

За гэтымі партамі мы дзяліліся адно з адным няхітрымі бутэробрадамі (чорны хлеб з маслам). Праўда, не ва ўсіх былі і яны. Але не бада: цётка Рая заўсёды падкормівала вучняў. Яна вельмі

любіла дзяцей, яны з Грышам выхавалі дзвюх дачок і трох сыноў.

Вось тут, каля дзвярэй, стаяла парта, за якой сядзелі незразумелыя сяброўкі Людміла і Ніна. Усе без выключэння любілі дзядзькаў. Ніна была дачкой цёткі Раі. І, вядома, усе ў класе зайздросцілі ёй: не трэба было нікуды ісці, школа знаходзілася акурат у хаце.

Калі пабудавалі новую школу, Раіса Мікітаўна ўладкавалася туды працаваць апаальшчыцай. Гэта была вельмі цяжкая праца. У кожным класе стаялі парты, і трэба было паспець нанесці дрочу і да прыходу вучняў выпаліць іх, каб усюды было чыста. Мікітаўна спраўлялася, нягледзячы на вялікую гаспадарку і пяцёрку дзяцей дома.

— Не так даўно хадзіла ў першую школу, нядаўна пабудаваную, — кажа Раіса Кур'ян. — Я б і зараз пайшла працаваць туды апальшчыцай, хоць гэта ўжо нікому не трэба... На днях пад'ехаў на машыне мужчына пенсіянера ўзросту, паклікаў мяне і пытае: «Цётка Рая, якога пёўна купляць, чырвонага ці белага?» А я нічога зразумець не магу: які яшчэ пень? Ён заўсімхайся і кажа: «Я ж вучань вашай школы. Калісьці з рагатак падстрэліў вашу пёўна, мой бацька адпудлаваў мяне, загадаў аддаць вам свайго, а вы мяне даравалі і не ўзялі пёўна. І вось праз 55 гадоў я ўсё ж вырашыў аддаць вам доўг!»

...Яшчэ раз заходжу ў свой былы клас. І зноў перад вачыма бачу трох чароўных школьніц у карычневых сукенках і асляпляльна белых каўнерых, незразумелых сябровак — Ніну, Марыяку і Людмілу, якія ўсмехаюцца мне сваімі непаўторнымі ўсмешкамі. Бываіце, мілья дзяўчынкі, бываіце, маё дарагое юнацтва!

Калісьці пасаджаны на шчасце добрым дзядзькам Грышам і яго маленькай дачкой Нінай, шумячы на вуліцы магутныя дрэвы, які былі развіваючыся са мною. А я не развітаюся, бо прыеду яшчэ сюды не раз, каб паклікацца свайму далёкаму юнацтву.

Міхаіл МАСКАЛЬЧУК,

Бераставіцкі раён

23 декабря 2015 г. ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомели №8-A/2015

Table with 7 columns: № лота, Адрес земельного участка, Кадастровый номер участка, Площадь, га, Целевое назначение, Наличие ограничений, Срок аренды, лет, Начальная стоимость, бел. руб., Сумма задатка, бел. руб., Расходы на подготовку докум. цен. руб.

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое учреждение «Гомельгеоцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеоцентр»). 2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеоцентр»...

02 декабря 2015 г. в 10.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестская передвижная механизированная колонна №1». 1. О совещании сдвох коллегий. 2. О вознаграждении членов совета директоров общества.

Извещение о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность

Table with 5 columns: № лота, Предмет аукциона (месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер), Площадь, га, Видное право, Начальная цена предмета аукциона, рубель, Расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона и подготовкой документации, необходимая для его проведения, рубель.

Аукцион состоится 22 декабря 2015 г. в 12.00 по адресу: 231513, г. Шучин, пл. Свободы, 11 (здание Дона Советов, 2-ой этаж, малый зал районного Совета депутатов). 1. Организатор аукциона – Шучинский районный исполнительный комитет, г. Шучин, пл. Свободы, 11; контактные телефоны комиссии: председатель 801514 2 70 44, заместитель председателя 801514 2 81 52.

Извещение о проведении 18 декабря 2015 г. повторных торгов по продаже имущества, на которое обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней

Table with 2 columns: Предмет торгов (наименование, характеристика, местонахождение, продаваемое имущество), Сведения о земельном участке (Местонахождение земельного участка, Начальная цена, Сумма задатка), Организатор аукциона, Балансодержатель (должник), Обременение.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды земельных участков

Table with 2 columns: № лота, Предмет аукциона (месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер), Видное право, Цель, Дополнительные затраты, связанные с предоставлением участка, Начальная цена предмета аукциона, Сумма задатка.

Аукцион состоится 22 декабря 2015 г. в 12.40 по адресу: 231513, г. Шучин, пл. Свободы, 11 (здание Дона Советов, 2-ой этаж, малый зал районного Совета депутатов). 1. Организатор аукциона – Шучинский районный исполнительный комитет, г. Шучин, пл. Свободы, 11; контактные телефоны комиссии: председатель 801514 2 70 44, заместитель председателя и секретарь 801514 2 81 52.

КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» уведомляет, что в объявлениях об открытых аукционах, назначенных на 27 ноября 2015 года, ошибочно указан срок окончания приема документов.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ТРЕТЬЕГО ВЫПУСКА

Замежная тавераства с обмежаванй адказанасю «Зомек Инвестмент» (ЗТАА «Зомек Инвестмент») Инстраннаго общества с ограничанной отвественнасцю «Зомек Инвестмент» (ИООО «Зомек Инвестмент») 1. Полное и сокращенное наименование эмитента. На белорусском языке: полное – Замежная тавераства с обмежаванй адказанасю «Зомек Инвестмент»; сокращенное – ЗТАА «Зомек Инвестмент».

Извещение о проведении 16 декабря 2015 г. повторных торгов по продаже конфискованного имущества

Table with 4 columns: Предмет торгов (наименование, характеристика, местонахождение, продаваемое имущество), Начальная цена, Сумма задатка, Организатор аукциона.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъяттого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.

ФАРБЫ БЛІЗКАЙ СЕРБІІ

У Мінску напярэдадні візіту Прэзідэнта Сербіі Таміслава Ніколіча ў Беларусь пабачыла свет унікальная «анталогія дружбы» — «Беларусы пра Сербію і Югаславію = Белорусы про Сербию и Югославию» (Мінск, выдавецтва «Белпринт»).

Ёмісты том складаецца са шматлікіх мастацкіх і мастацка-публіцыстычных, дакументальных публікацый розных гадоў, розных дзесяцігоддзяў. Пачатак — верш Максіма Багдановіча «Песні. Сербская («Хто там едзе па Кавову Полю?»)».

Сярод аўтараў кнігі — цэлая кагорта беларускіх паэтаў, празаікаў, публіцыстаў. Назавём хаця б некаторых: Янка Купала, Міхась Калачынскі, Анатоль Вялюгін, Янка Брыль, Плімен Панчанка, Янка Сіпакоў, Еўдакія Лось, Васіль Зуэнка, Валентын Лукша, Алесь Рэзанаў, Ніл Гілевіч, Іван Шамякін, Міхась Пянякоў, Мікола Мятліцкі, Генадзь Пашкаў, Любоў Турбіна, Людміла Рублеўская, Віктар Шніп, Таццяна Дашкевіч, Міхаіл Шэлегаў... Сама гісторыя стасунку дзвюх культур, дзвюх літаратур.

Гісторыя прысутнасці тэмы Югаславіі, Сербіі ў беларускім прыгожым пісьменстве. І, вядома, сама гісторыя паездкаў, сустрэч, адкрыццяў, увагі да лёсу братняга народа. Не магу ўтрымацца, каб не працаваць пакульчы, палымяныя радкі Янкі Купала, напісаныя ў драматычны, трагічны час: «(...) Азірніцеся па баках, беларусы! Шырыцца і расце ў роднай па крыві Югаславіі сакаліны партызанскі рух. Немцы закліваюць грознымі плакатамі залітую крывёю краіну.

— За кожнага забітага немца будзе расстрэліна і павешана сто сербаў. Смахам сустрэкаць фашысцкія пагрозы сербскія партызаны і кажучы: — Вельмі многа — сто сербаў за аднаго немца, не па кішні. Але калі кожны серб раней заб'е па аднаму немцу, дык як жа вы, фашысцкія каты, заб'еце сто сербаў за аднаго фашыста? Гатаксам скажам і мы, беларусы: «Узнялася Беларусь».

Укладальнік зборніка, паўтараўся, «анталогія дружбы», — доктар філалагічных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Іван Аляксеевіч Чарота. Яго навуковы, творчы і грамадскі аўтарытэт у справе вывучэння беларуска-сербскіх зносін (не толькі літаратурных!), іх пашырэння, раз-

віцця — трывалы фундамент шчырага сяброўства Беларусі ў Сербіі.

— У нашай кнізе невыпадкова пераважную большасць складаюць публікацыі пісьменнікаў, — раскавае Іван Чарота. — Як-нік яны больш за прадстаўнікоў іншых прафесій мелі магчымасць выяжджаць за мяжу. На іх у першую чаргу трымалася так званая народная дыпламатыя, прычым не без падстаў, паколькі іх і грамадскі, і прафесійны абавязак — падтрымліваць сумленне. Зноў жа, іх меркаванні мелі асаблівае вагу, а у рэшце рэшт, нямаючы агульнага, што словы іх насычаліся нармальнымі пацунямі. Звернем увагу на тую настрой, што дамінавалі ва ўражаннях, якімі яны імкнуліся падзяліцца. Вось, напрыклад, што пісаў у Сербіі (дзе на эмігранцкіх хлябах яго даваўся прывесці трыццаць гадоў пасля таго, як здарылася Кастрычніцкая рэвалюцыя) Міхал Запольскі: «...Я надта рад, што мне давялося пабыць у Сербіі, пазнаёміцца з сербскім народам, з яго песнямі і жыццём. Тутка ёсць што паглядзець, ёсць чаму навучыцца, тутка аб'явіўся работца працавітым, а заможны перастае нос зазіраць...»

Да з'яўлення на свет кнігі «Беларусы пра Сербію і Югаславію = Белорусы про

Літаратурныя стасункі Беларусі і Сербіі ўмацоўваюцца з кожным годам. Вядомы сербскі пісьменнік і выдавец Драган ЛАКЧАВІЧ быў удзельнікам Міжнароднага сімпозіума літаратураў «Пісьменнік і час» у Мінску. З калегамі — Іванам ЧАРОТАМ і галоўным рэдактарам выдавецтва «Мастацкая літаратура» паэтам Віктарам ШНІПАМ яму было што абмеркаваць.

Сербію і Югаславію» спрычыніўся і Надзвычайны Пасол Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Сербія Уладзімір Чушаў. Ён і выступае ў зборніку з падрабязным расповедам па візіты Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэвіча ў Сербію, пра стаўленне лідара беларускага народа, беларускай дзяржавы ўвогуле да Сербіі.

Дзякуючы Уладзіміру Чушаўу першыя прэзентацыі літаратурнай беларуска-сербскай «анталогія дружбы» прайшлі ў Сербіі, у Белградзе. Спадзяёмся, што і ў Беларусь у кнігі, з любоўю сабранай, укладзенай Іванам Аляксеевічам Чаротам, абдуццэцца нямаля сустрэч з зацікаўленым чытачом.

Ігар ЗАДВОРКА.

Родныя даты

«МЫ ЯГО НАЗЫВАЛІ ДЗЯДЗЬКА ЯНКА»

У МІНСКУ АДЗНАЧАЛІ 110-ГОДДЗЕ ПІСЬМЕННІКА ЯНА СКРЫГАНА

«Час робіць усё, што яму прысявае». Гэтыя словы — цытата з дзённіка пісьменніка, па біяграфіі якога можна здымаць поўнаметражны фільм. Лёс незвычайны, і ў той жа час, на жаль, не такі ўжо радкі для таго пакалення беларускай інтэлігенцыі, якое трапіла ў жорны раз'юшанай рэпрэсіўнай машыны. «Звязда» нядаўна пісала аб перыпетых жыцця Яна Скрыгана, пра якія расказала дачка пісьменніка Галіна Скрыган. Яна ж разам з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры правяла вечарыну паміж бацькі, прысвечаную яго 110-годдзю.

Галіна Іванаўна, якая распачала вечарыну, адзначыла, што апошнія 10 гадоў, з дня святкавання векавога юбілея Яна Скрыгана, прамільнулі незаўважна. Тым не менш яны былі плённымі ў справе ўшанавання памяці пісьменніка.

«Любымі словамі Срыгана былі смаката, любата, смехата, мілата, пекната, ездзіны (значыць, ездзіць туды-сюды), гнявоў (чалавек у гневе)...»

Адкрыў музейную экспазіцыю ў школе на радзіме таты — у вёсцы Камне, што ля яго родных Труханавіч. Робіцца сайт, прысвечаны жыццю і творчасці Яна Скрыгана. Старэйшы унук Юрась займаецца рэстаўрацыяй хаты ў Труханавічах, дзе нарадзіўся бацька. У выдавецтве «Кнігазбор» з 2005 года выйшла 5 пасмяротных выданняў, якія мы сёння прэзентуем: гэта ўспаміны,

дзённікі, літаратурныя партрэты, якія Скрыган пісаў усё жыццё, — пералічыла Галіна Скрыган.

Важнай часткай біяграфіі пісьменніка стала Эстонія, якая дала яму прытулак у самы цяжкі перыяд жыцця: пасля першайсылкі Скрыган працаваў галоўным бухгалтарам на сланцахімічным камбінаце ў горадзе Ківілі.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Эстоніі Анатоль СЦЕПУСЬ, які прысутнічаў на імпрэзе, павадамі, што 5 снежня ў Ківілі таксама пройдзе святочнае мерапрыемства ў гонар беларускага пісьменніка.

— Гэта, бадай, адзінае месца ў Эстоніі, дзе ёсць мемарыяльная шыльда нашаму земляку, — адзначыў ён. — У гэтым горадзе ўстаноўлены помнік Яну Скрыгану, — працягнула старшыня Таварыства беларускай культуры Іда-Вірума «БЭЗ» Зінаіда КЛЫГА. — У 1989 годзе стварылася БЭЗ (Беларуска-эстонскае згуртаванне. — Аўт.), і мы даведваліся, што адна наша знаёмая трымае ў хаце кнігі беларускага пісьменніка, які іх падпісаў. Аказалася, што мы жылі з ім у адным доме. Так мы дазналіся, што беларускі пісьменнік Ян Скрыган працаваў бухгалтарам і пакінуў пра сябе добрую памяць сярод людзей. Тры гады мы рыхталіся, каб зрабіць гэты помнік. І эстонскія, і беларускія ўлады паішлі насустрач, і ў 1989 годзе яго паставілі. Гэта вялікі камень, а на ім барэльф, які зрабіў мастак Валер'ян Янушкевіч.

Ян Скрыган, хоць і не меў музычнай аддучкі, але валодаў выключным слыхам і вельмі любіў беларускую песню. Менавіта там святуючы вечарыну распачаў артыст Белдзяржфілармоніі Сяргук Доўгушаў, вядомы таксама як саліст гурта «Вурай». Цяга да музыкі пазней правяліся ў даччы пісьменніка, якая стала прафесійным музыкантам, і ў малодшым унuku Ясю — даволі вядомым гітарысц.

Сёння унукі Скрыгана жывуць далёка, але яны даслалі свае відэапрывітання.

Хацелася б узгадаць, што мой дзед быў з той кагорты людзей, якія стваралі нашу сучасную рэспубліку, нацыю, мову. Яны не вучыліся мове па слоўніках, яны стваралі слоўнікі, грунтуючыся на мове бацькоў. І, нягледзячы на цяжкія выпрабаванні, праз якія прайшоў дзед, ён не азлобіўся. Пры першай магчымасці стаў працаваць дзеля Бацькаўшчыны. І найлепшая памяць пра яго — тое, што

Пра бацьку ўспамінае дачка пісьменніка Галіна Скрыган.

Вечна малады Янка Скрыган.

мы размаўляем на нашай мове і памятаем, хто мы ёсць, — зазначыў старэйшы унук Юрый, які жыве ў Каліфорніі.

Унук Ясь — Ян Скрыган-малодшы — таксама даслаў прывітанне з Германіі: разам з маленькім сынам Данілам яны выканалі на гітары і скрыпцы вясёлую песеньку.

Калі Скрыган вярнуўся ў Мінск, ён адразу актыўна ўключыўся ў літаратурную дзейнасць. Працаваў над стварэннем Беларускай савецкай энцыклапедыі.

ды, за што стаў лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі СССР. Супрацоўнік БелСЭ пісьменнік Анатоль ВАЛАХАНОВІЧ успамінуў пра сумесную са Скрыганам працу над выданнем:

— Мы яго называлі «дзядзька Янка», — узгадаў ён. — Скрыган пачаў з беларускай мовы. Трэба было адвесць «небеларускія» словы і перакласці іх на беларускую мову. Калі перакладу няма — прыдумача. Але ніхто не прыдумляў. Скрыган паходзіць са Случчыны, а гэта Цэнтральная Беларусь, таму ў аснову энцыклапедыі ўзялі гаворку Цэнтральнай Беларусі. Любымі словамі Скрыгана былі смаката, любата, смехата, мілата, пекната, ездзіны (значыць, ездзіць туды-сюды), гнявоў (чалавек у гневе)...

Шмат яшчэ добрых слоў і ўспамінаў прагучала падчас вечарыны. Апроч знаёмых і калег Скрыгана, на яе прыйшлі студэнты, а значыць, памяць пра пісьменніка працягне жыць і ў наступных пакаленнях. Ну хіба не любата?

Дзяня СЕРАДЗЮК. seradzuk@zviazda.by
Фота аўтара.

У першым шэрагу — артыст і рэжысёр Беларускага радыё Алег ВІНЯРСКІ і пасол Беларусі ў Эстоніі Анатоль СЦЕПУСЬ.

...ЛЮБОЎ, НАДЗЕЯ, ЧАРАЎНІЦТВА

(Заканчэнне. Пачатак 1-й стар.)

Першай на сцэну выйдзе канкурсантка з Сербіі. Лена Станменковіч упершыню заспявала падчас хрышчэння свайго брата Іакава. І, мабыць, гэта не дзіўна, бо ў сямі дзятчынкі тата музыкант, а дзед — мастак. У Сафіі яна выступіць з кампазіцыяй, якая называецца «Леніна песня». У ёй дзятчынка раскавае пра сваё жаданне зрабіць свет лепшым.

Пад нумарам 2 мы ўбачым выступленне прадстаўнікоў Грузіі. Гонар краіны сёлета абараняе гурт The Virus з песняй «Мікніся», галоўны пачынаў якой — не бацька перамам у сабе і навокал. Найстарэйшай яго удзельніца Лізі 12 гадоў. Яна захапляецца музыкой, футболом і спадзяецца стаць спявачкай і мадэллю, калі вырасце. Акрамя яе, у калектыве спяваюць яшчэ тры — 11-гадовая Элен (дапамагае даглядаць сірот і марыць адкрыць дабрачынны фонд), Тако (у 6 гадоў выйграў конкурс прыгажосці і цэлы год быў «прычэсай») і хлопчык Дата (спявае — яго любімае хобі).

Далей нас чакае сустрэча з Лінай Кудзювіч са Славеніі. Гэтая дзятчынка любіць пісаць песні і спяваць іх. На радзіме стала добра вядомай у 2010 годзе, калі ў 7-гадовым узросце перамагла ў першым сезоне шоу «Славенія мае талент» і ўжо праз год выпусціла свой дэбютны альбом. Сёлета дзятчынка здабыла новую перамогу — «квіток» на дзятчае «Еўрабачанне», дзе выступіць з песняй «Першае каханне».

Пад нумарам 4 чакаем выступленне сяцёр-близняч з Італіі. Талент К'яры і Марціны Скарпары прыгожа спявае заўважліва дзятку і, паслухаўшы яго падказку — не пераставае займацца музыкой, дзятчаты тры гады таму сустрэлі свайго настаўніка Хрыстыяна Казенціна. Менавіта ён натхніў іх выступаць на міжнародным узроўні. Выступаць яны са сваім другім сінглам «Жывіце».

Нідэрланды ўбачым і пачнем пад 5-м нумарам. Сваю баладу «Мільён агнёў» публіцы прадставіць юная спявачка Шаліса. Дзятчынка жыве ў невялікай вёсцы ў паўночнай частцы Нідэрландаў з мамай, айчымамі і залатымі рыбкамі. На адборны да дзятчае «Еўрабачанне» ў мінулым годзе Шаліса дайшла да фіналу, але толькі сёлета пераканалала

журні і публіку, што павінна прадстаўляць сваю краіну на такім прэстыжным конкурсе.

Аўстралію прадставіць пад нумарам 6 Бэла Пэйдж з песняй «Мае дзятчаты». 14-гадовая артыстка займаецца музыкай з 6-гадовага ўзросту. Але яе песня для дзятчага «Еўрабачанна 2015» — гэта дэбютны сінгл. Кампазіцыя пра «дзятчат» — сястры і маму — напісана Бэлай у сааўтарстве з вядомай спявачкай Далгай Гудрым.

7-й на сцэне з'явіцца Эйммі Банкс з Ірландыі, якая выканае песню «Зорка мора». Варта адзначыць, што кампазіцыя з'яўляецца адметнай на дзятчым «Еўрабачанні», бо будзе ўпершыню з 1972 года выканана на ірландскай мове. Нядаўна дзятчынка выйграва першае месца на міжнародным вакальным конкурсе American Protege і будзе выступаць у «Карнегі-хол» у снежні. Але спачатку яе чакае дзятчае «Еўрабачанне».

Абараняць гонар Расіі сёлета даверана Міхалу Смірнову з песняй «Мара». Канкурсант выступіць пад нумарам 8. Міша з'яўляецца фіналістам другога сезона тэлевізійнага шоу «Голас. Дзеці», акцёрам музычнага тэатра, а таксама ўладальні-

кам і пераможцам шматлікіх вакальных конкурсаў — расійскіх і замежных.

Пасля перапынку ў год Македонія зноў вярнулася на конкурс. Краіну на сёлётні «Еўрабачанні» прадставіць Івана Петкоўская і Магдалена Асексоевіч з кампазіцыяй «Пляцёнкі». Юныя артысты спяваюць у хоры, іграюць у спектаклях, займаюцца танцамі, яны паспелі паказаць свой талент не толькі ў сваёй краіне, але і на розных міжнародных фестывалях.

10-м на сцэне дзятчага «Еўрабачанна-2015» выйдзе наш Руслан Аслаў. Мы зможам чарговы раз паслухаць яго «Чараўніцтва». Хочацца шчыра верыць, што пасыл, закладзены ў кампазіцыі, знойдзец сваіх прыхільнікаў і сярод шматлікай еўрапейскай тэлеаўдыторыі.

Затым убачым выступленне Міка з Арменіі. 12-гадовы Майкл Варасян прадставіць публіцы сваю кампазіцыю «Любоў». Летас Міка пачаў таксама кар'еру на тэлебачанні. Зараз ён вядзе шоу Puzzle. Міка з'яўляецца вылічым прыхільнікам «Еўрабачанна» і нядаўна нават выпусціў сваю версію песні Манса Зермерлова Heroes.

Нумар украінкі Ганны Трынчэр будзе 12-м на конкурсе. Ганна з'яўляецца пераможцай і дыпламанткай розных вакальных спаборніцтваў. Яна ў Бога і ў сабе — гэта тое, што дапамагае юнай канкурсантцы ў жыцці, таму і ў сваёй кампазіцыі «Пані з сябе» яна нагадае, як важна быць больш уважлівай адно да аднаго, каб ніякія войны не маглі пазбавіць нас чалавечнасці.

Ад Балгарыі, якая гасцінна прымае сёлета дзятчае «Еўрабачанне», будзе эмагата Габрыэла Ярданава і Іван Станяў. Яны выступяць з песняй «Колер надзеі». У адборачным туры гэтыя канкурсанты набралі аднолькавую колькасць балаў, і цяпер мы зможам ацаніць, як гуцьць разам іх дуэт. Чакайце яго выступленне пад нумарам 13.

Каміла Ісмаілава, якая нарадзілася і вырасла ў Расіі, на конкурсе будзе прадставіць Сан-Марына і з'явіцца пад 14-м нумарам. Неяк у дзятчым дзятчынкі пабывала ў гэтай краіне і была настолькі ўражана, што паабяцала сабе аднойчы звязаць з ёй свайой лёс. Адрэвалі сваю заўлаку на мисцовае тэлебачанне — і рызыка аказалася недарэмнай. Яе песня называецца «Люстэрка».

Дасягненнем жаданай мэты стаў удзел у дзятчым «Еўрабачанні-2015» і для 13-гадовай Дзятчыні з Мальты. «Не мая душа» — так называецца кампазіцыя, якую пачуем пад 15-м нумарам. Галоўнае для юнай артысткай — рабіць людзей шчаслівымі з дапамогай музыкі.

Для Албаніі сёлётняе дзятчае «Еўрабачанне» — другое за гісторыю існавання спаборніцтва. Прадстаўніцай краіны стала Мішэла Рапо, якая выканае песню Dumbaje. На сцэну яна выйдзе пад нумарам 16.

Завяршыць конкурсныя выступленні выхад 15-гадовай Яны Мірківіч з Чарнагорыі, якая не толькі прыгожа спявае, але і іграе на скрыпцы і піяна. На сцэну ў Сафіі канкурсантка выйдзе з кампазіцыяй «Шторм».

Слухаіце, глядзіце выступленні юных талентаў з усёй Еўропы і аддаваіце свае галасы за тую музыку, на якую адгукнецца ваша душа. Хто ведае, магчыма, менавіта ваш голас вырашыць лёс кампазіцыі, што будзе прызнана найлепшай!

Алена ДРАПКО. drapko@zviazda.by

РУП «Інститут нердвжымості і ацэнкі» извешчае аб адкрытым аукцыоне по продажэ апартаментов і гаражных боксов в г. Сочи, принадлежащих Государственному учреждению «Санаторий «Беларусь» на праве оперативного управления

№ лота	Описание лотов	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток, руб.
Лот № 1	Апартамент № 103 (1-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1635. Назначение — нежилое. Этаж — цокольный этаж № — 1. Площадь — 48,3 кв.м.	5 423 280	542 328
Лот № 2	Апартамент № 505 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1616. Назначение — нежилое. Этаж — 5. Площадь — 116,7 кв.м.	14 202 480	1 420 248
Лот № 3	Апартамент № 506 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1586. Назначение — нежилое. Этаж — 5. Площадь — 98,7 кв.м.	12 012 990	1 201 299
Лот № 4	Апартамент № 703 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1566. Назначение — нежилое. Этаж — 7-ой. Площадь — 103,1 кв.м.	12 547 530	1 254 753
Лот № 5	Апартамент № 706 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1588. Назначение — нежилое. Этаж — 2-ой. Площадь — 98,7 кв.м.	12 012 990	1 201 299
Лот № 6	Апартамент № 509 (1-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1553. Назначение — нежилое. Этаж — 5-ый. Площадь — 60,6 кв.м.	7 520 730	752 073
Лот № 7	Апартамент № 606 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1555. Назначение — нежилое. Этаж — 6-ой. Площадь — 98,7 кв.м.	12 012 990	1 201 299
Лот № 8	Апартамент № 707 (3-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1559. Назначение — нежилое. Этаж — 7-ой. Площадь — 172,0 кв.м.	20 383 320	2 038 332
Лот № 9	Апартамент № 807 (3-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1615. Назначение — нежилое. Этаж — 8-ой. Площадь — 172,0 кв.м.	20 383 320	2 038 332
Лот № 10	Апартамент № 808 (3-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1589. Назначение — нежилое. Этаж — 8-ой. Площадь — 172,9 кв.м.	20 489 520	2 048 952
Лот № 11	Апартамент № 805 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1613. Назначение — нежилое. Этаж — 8-ой. Площадь — 116,7 кв.м.	14 202 480	1 420 248
Лот № 12	Апартамент № 806 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1615. Назначение — нежилое. Этаж — 8-ой. Площадь — 98,7 кв.м.	12 012 990	1 201 299
Лот № 13	Апартамент № 804 (1-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1592. Назначение — нежилое. Этаж — 8-ой. Площадь — 69,4 кв.м.	8 612 820	861 282
Лот № 14	Апартамент № 907 (5-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1641. Назначение — нежилое. Этаж — 9-ый, 10-ый. Площадь — 347,2 кв.м.	40 499 370	4 049 937
Лот № 15	Апартамент № 1101 (2-комнатный) с кадастровым номером 23-49-0203004.1647. Назначение — нежилое. Этаж — 11-ый. Площадь — 108,3 кв.м.	13 181 190	1 318 119
Лот № 16	Апартамент № 1004 (2-комнатный 2-х уровневый) с кадастровым номером 23-49-0203004.1671. Назначение — нежилое. Этаж — 10-ый, 11-ый. Площадь — 139,0 кв.м.	16 917 660	1 691 766
Лот № 17	Гаражный бокс № 1 с кадастровым номером 23-49-0203004.1649. Назначение — нежилое. Этаж — подвал №-3. Площадь — 14,9 кв.м.	1 150 500	115 050
Лот №18	Гаражный бокс № 2 с кадастровым номером 23-49-0203004.1674. Назначение — нежилое. Этаж — подвал №-3. Площадь — 14,5 кв.м.	1 136 340	113 634
Лот № 19	Гаражный бокс № 3 с кадастровым номером 23-49-0203004.1618. Назначение — нежилое. Этаж — подвал №-3. Площадь — 14,0 кв.м.	1 118 640	111 864
Лот № 20	Гаражный бокс № 4 с кадастровым номером 23-49-0203004.1650. Назначение — нежилое. Этаж — подвал №-3. Площадь — 12,7 кв.м.	1 072 620	107 262

ОПИСАНИЕ АПАРТОВЕЛЯ
Апартаменты и гаражные боксы находятся в здании апартаментов, представляющего собой монолитное 13-этажное здание (введено в эксплуатацию в апреле 2015 г.), расположенной по адресу: г. Сочи, ул. Политтехническая, д. 62, в одном из самых экологически чистых районов, на крупнотонно охраняемой территории Государственного учреждения «Санаторий «Беларусь» в непосредственной близости от государственной дачи «Бочаров ручей». Апартамент расположен на земельном участке с кадастровым № 23-49-0203004.21 площадью 155 600 кв.м. предоставленном Государственному учреждению «Санаторий «Беларусь» на праве аренды по 22.09.2062. Разрешение на использование земельного участка — для размещения и эксплуатации зданий и сооружений санатория.

УСЛОВИЯ
К участию в аукционных торгах допускаются индивидуальные предприниматели, физические и юридические лица без ограничения, вне зависимости от государственной принадлежности, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе, внесшие задаток и представившие другие необходимые документы.
Валюта торгов — российский рубль. Валюта платежа — российский рубль. Задаток за участие в аукционных торгах устанавливается в российских рублях. Сумма для оплаты задатка за участие в аукционе для резидентов Республики Беларусь производится в белорусских рублях с применением официального курса Национального банка Республики Беларусь на день платежа.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан подписать договор купли-продажи Объекта (Объектов) с Продавцом в течение 5 (пяти) дней с назначенной даты аукциона.
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) в течение 30 (тридцати) дней с назначенной даты аукциона.
Передача Победителю аукциона (Претенденту на покупку) пакета документов для регистрации (формирования) права собственности осуществляется только после оплаты полной стоимости Объекта (Объектов).
Государственная регистрация договора купли-продажи Объекта (Объектов) осуществляется Победителем аукциона (Претендентом на покупку) после оплаты стоимости приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) и получения перечисленной суммы Продавцом.
Все расходы по удостоверению, составлению и оформлению договора купли-продажи, уплате государственной пошлины оплачиваются Победителем аукциона (Претендентом на покупку).
Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.
Запрет на изменение факсидной части.
Платежи и расчеты по результатам и резервизации Республики Беларусь осуществляются в соответствии с законодательством Республики Беларусь, регулирующим расчеты при проведении валютных операций.
Размер штрафа, уплачиваемый участником аукциона и (или) его Победителем (Претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 №609 и

Еўрапейскі ўзровень

з беларускім каларытам

На Дзятлаўшчыне распачаў працу санаторый «Альфа Радон»

Хто бы мог падумаць яшчэ паўстагоддзя таму, што менавіта ў Дзятлаўскім раёне будзе створана адна з вядучых санаторна-курортных зон нашай краіны. І раптам у сярэдзіне 1960-х гадоў, пэўна з Божай ласкі, тут забіў фантан гаючай радоновай вады. Адзін з аўтараў сённяшняй публікацыі Уладзімір Логаш, ураджэнец вёскі Ахонава, што літаральна побач з радоновай крыніцай, спрычыніўся да яе адкрыцця, будаўніцтва і станаўлення курортнай зоны. Уладзімір Міхайлавіч кажа, што спачатку і не асэнсоўвалі, якое гэта багацце, якая будзе карысць і выгада. Хоча адкрыццё радоны ў тутэйшых мясцінах, дзе зямля лічылася не надта ўрадлівай, успрынялі з энтузіязмам і надзеяй. За працу па выкарыстанні крыніцы прыняліся геалагі, медыкі, архітэктары.

Вызначылі контуры радоўшча, якасць радоны, яго запасы, выбралі месца для курортнай зоны і першага санаторыя. А сёлета побач з ім беларускае ТАА «Тарвлад» завяршыла будаўніцтва санаторыя «Альфа Радон». Што ўяўляе сабой гэтая здраўніца і чым адрозніваецца ад іншых? Якія паслугі прапануюцца гасцям і ці задаволены яны іх узроўнем? За адказаў на гэтыя пытанні мы і накіраваліся ў санаторый «Альфа Радон». — Сваю работу мы асноўваем на трох кітах: здаровы адпачынак, здоравае харчаванне і, зразумела, сучасныя ўмовы аздараўлення, медыцынскія працэдур. І на аснове гэтага развіваем абслугоўванне гасцей, — кажа ўпраўляючая санаторыем «Альфа Радон» Надзея УГЛЯНІЦА, прапануючы пераканацца ў гэтым на свае вочы.

Працэдурны выдатны і якасна прадастаўляюцца

Санаторый «Альфа Радон» — гэта сучасны аздараўленчы комплекс, які прапануе сваім гасцям шырокі спектр высокакачэсных лячэбных, прафілактычных і SPA-паслуг. Самае сучаснае абсталяванне, найноўшыя медыцынскія метадыкі ў спалучэнні з працай кваліфікаваных спецыялістаў, радоновай водай і сапрапелевымі гразямі з тутэйшага возера Дзікае дапамагаюць найперш пры захворваннях апор-

Прафесіяналамі не нараджаюцца — імі становяцца

Што самае галоўнае, каб гасць быў задаволены адпачынкам і аздараўленнем у санаторыі і захачаў прыехаць яшчэ, параў яго іншым? Напэўна, пры сучасным абсталяванні, выдатных умовах працягвання, харчавання, цудоўнага інтэр'ера, прыгожай мэблі ўсё ж галоўную ролю ў стварэнні атмасферы, якая задавальняла б гасцей, адыгрывае персанал. І ў санаторыі імкнучыся да таго, каб усе работнікі былі сапраўды пераможцамі прафесіяналамі.

Сям'я ЯРМАК (Карына, Ева, Ягор) з Мінска:

— Мілы, добры, спагадлівы персанал санаторыя «Альфа Радон» прыемна ўразаў усю нашу сям'ю. Асабліва ўдзячнасць хочам выказаць кіраўніцтву здраўніцы, якое застаецца «за кадрам», але працуе вельмі прафесіянальна, з увагай да кожнага дэталі. Дзякуючы педдагогам з дзіцячага пакоя — там не даюць нейкіх заданняў, ад якіх дзеці і так стамляюцца дома, а ўсё робяць у гульнявой форме, весела і цікава. Пры наведванні лазератэрапіі мяне ўразіла жанчына, якая быццам зараджала гося сваймі «сонечнымі» настроймі. Дзякуючы спецыялістам па SPA-працэдур, а таксама за смачную і разнастайную ежу ў рэста-

тэрапіі кабінце — ветлівыя, уважлівыя да гасцей спецыялісты. У нумарах — чыста, утульна. У рэстаране — да машына ежа. На рэспішане — гасцінныя дзятчаты. Абавязкова параім сваякам і сябрам прыехаць да вас адпачыць і падлячыцца, паглядзець вашу і нашу Беларусь.

Прычым мы робім гэта ў дынаміцы, ужо тройчы наведваючы «Альфа Радон». Бачым, што тут выдатная апаратура і персанал, які разумее сваё прызначэнне. І гэта тычыцца не толькі медыцынскага, але і ўсіх складніках адпачынку. Такія дэталі: тут называюць прыездных не кліентамі, не хворымі, а гасцямі. Ужо гэта драгога варты. Цяпер, прызначачы сваім пацыентам санаторна-курортнае аздараўленне, я з поўнай адказнасцю магу параіць ім пабыць у «Альфа Радоне».

Экалагічныя матэрыялы для здаровага адпачынку

Накіроўваемся ў «падарожжа» па сяміпавярховым будынку санаторыя. Як вядома, театр пачынаецца з вешалкі, а знаёмства са здраўніцай для гасцей (слова «кліент» альбо «адпачывальнік» мы тут не пачулі) — з рэспішана. Менавіта тут у іх пачынаюць складацца першыя ўражанні. У «Альфа Радоне» вучаць дзятчаты не проста гаварыць госячо «Добры дзень!», а шчыра радавацца яму, усміхаюцца.

Работнік санаторыя дапаможа гасцям даставіць у нумар іх багаж. Якія ўмовы працягвання? Заходзім у адзін з двухпакаёвых нумароў. Дарчы, адкрытае электроннае ключом, які адначасова служыць і дэпазітнай карткай, куды залічваюцца грошы для аплаты дадатковых паслуг. У нумары — два тэлевізары, індывідуальны кандыцыянер, сейф, міні-бар. Дзе яшчэ такая важная для многіх паслуга, як wi-fi — высокакачэсны і бясплатны.

Усе нумары (дзевяці катэгорыі) выкананы ў адзіных стылевых і колеравых рашынях. Мэбля — з натуральнага драўніны, кожны ложка — з артапедычным матрацам, бялізна — са стэрацізаванымі баваўны, як і ручнікі, халаты. Плюс гіпалергенныя падушкі і коўдры, якія, калі гарача, даюць прахалоду, а калі холадна — трымаюць цяпло. Дарчы, некаторыя гасці, ацанішы гэтыя «добрабы», ужо цікавіліся рэжымітама пастаўшчыка пасцельных рэчаў, каб набыць такія і сабе дадому.

Правільны, здаровы адпачынак — гэта найважнейшы фактар аздараўлення, і таму пры будаўніцтве «Альфа Радона» прымяняліся толькі экалагічныя матэрыялы. Усё скіравана на тое, каб чалавек прыйшоў у нумар і камфортна адпачываў, — падкрэсліваюць у санаторыі.

Усе фарбы, нават у мэблі, лакавыя матэрыялы — на воднай аснове. А гіпалергенныя ўласцівасці не толькі ў пасцельных рэчаў, але і ў дыявановага пакрыцця на падлозе.

Унікальная «фішка» санаторыя «Альфа Радон» і ў тым, што тут уласная сучасная сістэма водаачышчкі. Госячо можа

ўзяць шклянку, адкрыць кран і піць ваду выдатнай якасці, што пацверджана лабараторнымі даследаваннямі.

Па хатніх рэцэптах

Другі «кіт» (здоравае харчаванне) забяспечаны ў «Альфа Радоне» кухонным абсталяваннем па апошнім слове. Тут гатуюць стравы без прымянення тлушчу і з захаваннем усіх карысных рэчываў, што ёсць у прадуктах. Сістэму харчавання пабудавалі на тым, каб для гасцей у рэстаране была здаровая, хатняя ежа. У гэтым кірунку працуе каманда маладых спецыялістаў пад кіраўніцтвам вопытнага шэф-повара.

У асартыменце «шведскага стала» — і супы па нашых нацыянальных рэцэптах, і вядома, дранікі, а таксама розныя салаты, дысерты, напоі. Альбо, напрыклад, бульба па-вясковому, калі яна не проста смажыцца, а запякаецца — становіцца нават «на вока» смачнай і разам з тым карыснай для здароўя. Ва ўласным кандытарскім цэху выпякаюць булочки і іншыя вырабы без выкарыстання гатовых сумесяў, па простых дамашніх рэцэптах. Ужо нават і свой хлеб пачалі выпякаць. Прычым у госячо ёсць выбар: можна скарыстацца ўжо нарэзаным хлебам альбо самому адрэзаць лусты

МЕРКАВАННЕ ДА ТЭМЫ

Як вядома, узровень сэрвісу ў гатэлях ацэньваецца зоркамі і, зыходзячы з іх колькасці, кліенты ўжо разумеюць, чаго чакаць ад гэтай установы. Пэўна, падобную сістэму класіфікацыі з мэтай развіцця медыцынскага турызму варты распрацаваць і для беларускіх санаторыяў, бо гасцям, асабліва з замежжа, цяжка зразумець, што азначае тая ці іншая катэгорыя.

Сапраўдныя майстры педыкюры ў захваленні ад такога абсталявання.

Працэдурны агульнай магнітатэрапіі на апарате магнітурбатрон.

ад буханкі. Хтосьці, пэўна, знайдзе разнічачку менавіта ў другім варыянце. Дарчы, плануецца прапанаваць гасцям і SPA-стравы, прыгатаваныя з мінеральнай вадою.

Таксама на працягу дня можна пасядзець ва ўтульнай атмасферы лобі-бара з кубачкам кавы, гарбаты, палавацаца фруктовых каткэйліямі і дэсертамі. Альбо адпачыць у бары і паспяваць караке.

— Ці ёсць перспектыва ў супрацоўніцтва санаторыя з сельгаспрад-прыемствамі, фермерамі, якія займаюцца экалагічным земляробствам?

— Мы ўжо сёння не купляем замежныя морквы ці бульбы, а працуем з мясцовымі гаспадаркамі. У той жа рыбе зацікаўлены, у садавіне і агародніне. Безумоўна, прыярытэт аддаём экалагічна чыстым прадуктам і гатовы да партнёрства з іх вытворцамі, — адказвае ўпраўляючая санаторыем.

Дарчы, зайшоўшы падчас абеду ў рэстаран, мы не убачылі сярод гасцей нейкай спешкі, чэргаў. Гэта выключана, бо і на снеданне, і на абед, і на вячэру часу досыць — па паўтары-дзве гадзіны. Госячо сам узгадняе наведванне «шведскага стала» са сваімі аздараўленчымі працэдурамі і іншымі планами. І пры гэтым можна не хвалюцца, што калі прыйдзе час паездкі, то выбар страў скараціцца.

Тамарай РЭГАЛАВАЙ, якая спецыяльна прыехала ў «Альфа Радон» трэніраваць яго работнікаў:

— Даўні спосаб (прымушчэ) ужо даўно не спрацоўвае. Трэба навучыць персанал працаваць згодна з сучаснымі патрабаваннямі да сферы паслуг. Каб ён «захварэў» гэтай справай і выконваў яе без нейкага ціску з боку кіраўніцтва. — зазначае Тамара Мікалаеўна. Я заўсёды кажу на трэнінгах, што кашалёк кожнага супрацоўніка зацікаўлены ў тым, каб госяці прыязджалі і атрымлівалі задавальненне ад абслугоўвання на высокім узроўні. І потым рабілі гэтую матэрыял кабінце сярэд свайх суайчыннікаў, сяброў і калег.

Трэнінгі ўяўляюць з сябе не папулярныя лекцыі, а дыялог — з пытаннямі і адказамі, абмеркаваннем тых ці іншых сітуацый ва ўзаемаадносных супрацоўніцтва і гасцей санаторыя. Наколькі ўспрымаюць персанал да такіх урокаў?

— Работнікі санаторыя ставяцца да вучобы з вялікім інтарэсам. Адчуваецца, што яны жадаюць адпавядаць той высокай планцы, што закладзена ў канцэпцыі «Альфа Радона», — лічыць Тамара Рэгалава.

Дарчы, неўзабаве ў санаторыі пройдзе спецыяльныя трэнінгі па SPA-працэдур.

«Работнікі санаторыя і адпачывальнікі быццам звязка аднадумцаў»

Ад пачатку работы «Альфа Радона» мінула ўсяго некалькі месяцаў, а ўжо завялі другую кнігу водгукў і пажаданняў. Вось, напрыклад, меркаванне мінчанкі Клаўдзіі Аляксандраўны:

— Я пабыла ў многіх санаторыях. У вас адчуваецца асабліва атмасфера добразычлівасці, клопату пра кожнага госяча. Работнікі санаторыя і адпачывальнікі быццам звязка аднадумцаў.

Сям'я ЯРОМІНІХ з Масквы:

— Адпачывалі ў вас 10 дзён. Усё вельмі спадабалася. У кожным працэ-

У зале лячэбнай фізкультуры. Апарат «Экзарта-Сілвер» з'яўляецца тут адным з найлепшых.

ране, прывітанне шэф-повару. Ды і дзіцячая дыскатэка ўдалася на славу. Жадаем вам рухацца ў тым жа кірунку.

«Выпрабавалі на сабе — параім сваім пацыентам»

Падчас падрыхтоўкі гэтай публікацыі нам пашанцавала сустрэцца з гасцямі, якія 12 чэрвеня адным з першых прыехалі ў «Альфа Радон» і за даволі кароткі час наведваюць яго ўжо ў трэці раз. Прычым, не толькі з мэтай асабістага аздараўлення, але і як прафесіяналы-медыкі. Святлана Калініна — неўролаг, яе муж Геннадзь — кардыёлаг, жывуць у Падмасквоўі.

Святлана КАЛІНІНА:

— Чаму мы сюды трапілі? Не толькі для таго, каб самі атрымаць неабходны аздараўленчы працэдур, але і каб правярэць якасць паслуг на сабе і потым рэкамендаваць іх сваім пацыентам.

Уладзімір ЛОГАШ, інжынер-будаўнік, жыхар г. Гродна, Барыс ПРАКОПЧЫК, Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА і з архіва санаторыя «Альфа Радон».

УНП 500840695.

У спальні двухпакаёвага нумара.

АПАНТАНЫЯ

ЯНЫ СТВАРАЮЦЬ НАША НОВАЕ КІНО

■ Кінакрокі

Моцнае беларускае кіно, якое магло б на роўных уздзельнічаць у асноўным конкурсе «Лістапада»... Мара. Але яе можна ўвабачыць (пры тым, што фестываль задае высокую планку сваім падборам конкурсных карцін). Дзеля гэтага — нашага кіно, якое патрэбна глядачу і якім ён зможа гарнарыцца, — быў створаны нацыянальны конкурс у рамках Мінскага міжнароднага кінафестывалю. Нацыянальны конкурс — гэта пляцоўка, дзе творцы могуць паказаць сябе, паспрабаваць выйсці да публікі. Людзі, якія робяць сваё кіно ў Беларусі, маюць і свой погляд на праблему пад назвай «стан сучаснага беларускага кіно».

Конкурс наважыўся акінуць вокан усе найлепшыя айчыныя сілы (дзе б яны ні жылі). Аказалася: іх жа няма! Імёнаў — не адно і не два. Пераважна — моладзь. І, калі верыць старшын журы нацыянальнага конкурсу Ігар Аўдзееву, то ў нас «сфарміравалася новае пакаленне кінематографістаў, здольных ствараць цікавыя прадукты». Яшчэ адзін член журы, Фолькер Петцольд з Германіі, наогул натхніў: ёсць надзея на беларускае кіно, таму што тыя фільмы, якія былі прадстаўлены ў праграме, уздымаюць розныя тэмы, па якіх суістаўляюцца з тым, што здымаецца ў Еўропе. Напэўна, немагчыма супаставіць шлях, якім прыходзіцца ісці нашым аўтарам у кіно. І гэта галоўны боль, пра які ўсім хацелася гаварыць падчас «круглага стала». Таму што такое ўражанне, што ў краіне кінагаліна ўвесь час у рэжыме ўдасканалення, а ў выніку цікавы прадукт ствараюць тыя, хто працуе не ў сістэме, проста робіць справу, якая падабаецца, не азіраючыся на умовы.

Напрыклад, сёлеты пераможца Мікіта Лаўрэцікі (найлепшы фільм «Беларускі псіхат»): сціраецца наогул здымаць кіно амаль без грошай. Сам сабе сцэнарыст, рэжысёр, акцёр, прадзюсар і г.д. І — о, жах! — без спецыяльнай адукацыі. А ў праграме было адразу некалькі яго работ — арыгінальных і па тэме, і па падыходах. Ці надоўга хопіць яго імгненню? Ці надоўга хопіць іншых, такіх жа апантаных кіно, — яны ўвесь час адстойваюць і даказваюць сваё права на творчасць. Нездзе іх разумеюць і гатовыя бацьчы на фестывалі за мяжой (які ў Беларусі), яны гатовыя працягваць

Кадр з найлепшага фільма нацыянальнага конкурсу «Беларускі псіхат» Мікіты Лаўрэцікі.

тограф, ён павінен быць якасным. Якасць — гэта не толькі карцінка, гук, але і професійнае выкананне. Гэта ўсё каштуе грошай. Інакш кожны з нас можа зняць на тэлефон хатняе відэа і казаць, што гэта кіно. Калі гаворка пра існуючыя — на іх можа падысці малабюджэтны фільм. А каб ісці далей да гледача, я думаю, патрэбны грошы. Але з іншага боку — не мільёны долараў, можна абыйсціся і меншымі сумамі. Яшчэ я супраць таго, каб кіно здымалася насуперак чамусьці і адказ некаму. Калі ты не можаш пра гэта не здымаць, значыць, ты здымаеш. Калі ў цябе баліць — значыць, ты пра гэта гаворыш. Што тычыцца маіх адносін з «Беларусь-Фільмам», то за два гады яны так і не склаліся, на жаль. Я думаю, што «Беларусь-Фільм» не ў самым лепшым стане. Таму справа за незалежнымі кінастудыямі.

Андрэй КУРЭЙЧЫК (аўтар фільма «Гараш»):
— Я не веру ў тое, што дзяржава даць вялікія грошы на нейкія праекты. Многія з іроніяй глядзяць на мой расійскі вопыт камерцыйных карцін, але менавіта гэты вопыт патрэбны ў Беларусі. Адзіны варыянт атрымаць грошы — прыцягнуць гледача. Я гэта з «Гарашом» прайшоў: на ўсе сеансы залы былі поўныя (а я яны даваў запрашалнікі). Тады «Інтэрфільм» прыйшоў да нас: «Бярэм у пракат». Яны хочучь тое кіно, на якое пойдзе глядач. Мне здаецца, сістэма павінна запрацаваць — сістэма незалежна ад дзяржавы абарачэння грошай у беларускім кінематографіе. Мы паказалі фільм у кінатэатры, забралі свае грошы, зрабілі наступны фільм.

Андрэй КУДЗІНЕНКА, рэжысёр, куратар праекта «Хранатоп»:
— Мы, магчыма, маем адзіны ў свеце прэцэдэнт, калі нацыянальная кінастудыя сёння робіць трэцясортны прадукт суседняй краіны. І тое не надта акупляе. Мы імкнуліся шыра працаваць на кінастудыі, калі рабілі «Масакру», гэта быў складаны вопыт супрацоўніцтва з грувацкай структурай. Добра, што цяпер у нас склалася супольнасць зацікаўленых людзей, дзякуючы фестывалю за магчымасць кантактаваць. Самая вялікая праблема для нас — адсутнасць тэксту, мы адзін аднаго не бачым. Патрэбна агульная пляцоўка. Але адзін буйны фестываль на краіну — мала, іх павінна быць 30, розных. Давайце разнамажаць, ці што...

Андрэй КУЦІЛА, рэжысёр найлепшага на фестывалі дакументальнага фільма «Госці»:
— Я ўпершыню за шмат гадоў адчуў сапраўды кінапрацэс. Нешта можна было ў інтэрнэце паглядзець, нешта па знаёмстве, а цяпер можна было прысціць і пабачыць на фестывалі. Але сёння я адчуваю свае прынцыпнасці, калі думаю пра наступныя фільмы — пры цяперашняй сістэме нерэальна атрымаць грошы на здымкі. Атрымліваецца, што я мушу ехаць і шукаць грошы за мяжой, шукаць замежных прадзюсараў...

Дар'я ЖУК, аўтар фільма «Сапраўднае Амерыка» (адназначнае дыплом):
— У Амерыцы ўсё таксама складана. Можна зрабіць не-бюджэтныя фільмы за 200 тысяч долараў. Але ў асноўным патрэбна сума ў межах мільёна, калі гаворка пра поўны

■ Сцэнмова

СПАТКАННІ МАЛАДЫХ

13 спектакляў з 14-ці краін прадстаўляюць у Мінску энергію тэатра маладых

Права прымаць II Маладзёжны тэатральны форум краін Садружнасці, Балтыі і Грузіі Беларусь атрымала дзякуючы спектаклю «Офіс» Купалаўскага тэатра ў пастаноўцы маладога рэжысёра Кацярыны Аверкавай. Менавіта ён быў адзначаны гран-пры на I Маладзёжным тэатральным форуме ў Кішынёве. Было гэта ў 2012 годзе. Быў час для падрыхтоўкі не толькі да форуму, але і спектакляў, якія наша краіна магла б прадставіць у яго праграме. Было пра што падумаць, тым больш што ў нас Год моладзі і трэба маладых таленавітых гасцей сустрэць годна: за нейкі тыдзень, з 19 па 26 лістапада, беларускі публіцы пакажуць спектаклі тэатраў з 14 краін.

дзе атрымліваюць пучэўку ў жыццё новай творчых праекты», — адзначыў міністр культуры Беларусі Барыс Святлоў. Але, акрамя Міністэрства культуры Беларусі, арганізатарамі форуму сёлета сталі Міжнародная канфедэрацыя тэатральных саюзаў, Мінскі гарадскі выканаўчы камітат, Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі, які стаў галоўнай пляцоўкай для мерапрыемстваў. Фінансава падтрымаў форум Міжнародны фонд гуманітарнага супрацоўніцтва краін — удзельніц СНД. Пра творчае адзінства моладзі і развіццё будучыні тэатральнага мастацтва на постсаветскай прасторы дбалі арганізатары. Напрыклад, генеральны дырэктар вядомага ва ўсім свеце Міжнароднага тэатральнага фестывалю імя Чэхава Валерыі Шадрын казаў пра неабходнасць кантактаў для маладых рэжысёраў, мастакоў, драматургаў.

Маладзёжны тэатральны форум краін Садружнасці, Балтыі і Грузіі задумаўся як пляцоўка для зносін маладых твораў, каб абмен ідэямі мог прыводзіць да нараджэння новых тэатральных праектаў. Для гэтага ў праграме, акрамя прагляду саміх спектакляў, прадугледжаны семінары, майстар-класы, «круглыя сталы», творчыя майстэрні. Тэатр — гэта найперш рэжысёрскае мастацтва, але і той від творчасці, калі вынік стварае каманда, дзе сваё слова гавораць і драматургі, і мастакі, і акцёры. Найлепшыя працы тэатральных маладых мастакоў прадстаўлены на выставе «Сцэнаграфічны каледж», яна ўпрыгожана галерэйнай прасторой Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі. А самая лепшая л'ёсы надрукоўваюць у зборніку. Лепшыя са спектакляў, якія сёння ствараюцца на постсаветскай прасторы маладымі твораў, можна пабачыць толькі адзін раз у гэтыя дні. Тым больш каштоўным і цікавым падаецца гэтае знаёмства. Яшчэ і таму, што ад моладзі мы чакаем новых ідэй, падыходаў, эксперыментаў. Творчасці. Пульсаванні жыцця, карацей.

Ларыса ЦІМОШЫК.
tsimoshyk@zviazda.by

■ Вернісажы

СЛЯДЫ ЖЫЦЦЯ АНДРЭЯ БЕМБЕЛЯ

Мы не можам паглядаць без болю на чалавека, які сноўдаецца па халоднай вуліцы, бо ў яго няма хаты... Але творы мастацтва таксама могуць не мець свайго цёлага, утульнага месца. Яны таксама жывыя, і ім патрэбна ўвага чалавека. Карціны, скульптуры, асабістыя рэчы, архіўныя дакументы, фотаздымкі здольныя шмат раскажаць нам, сучаснікам, пра жыццё і творчасць айчынных майстроў.

Урачыстае адкрыццё выставы, прысвечанай 110-годдзю з дня нараджэння выдатнага скульптара, народнага мастака БССР, удзельніка Вялікай Айчыннай вайны Андрэя Бембеля адбылося ў музеі сучаснай беларускай скульптуры яго імя. Госці выставы, сярод якіх былі і родныя Андрэя Ануфрыевіча, і скульптары, і студэнты Акадэміі мастацтваў, адразу адзначалі, што ў такім невялічкім, але ўтульным, светлым памяшканні арганізатары вельмі хораша прадставілі скульптуры, сямейныя фотаздымкі, архіўныя дакументы, лісты Андрэя Бембеля. Гледачы ўступаючы ў дыялог з ім, адчуваюць энергетыку кожнай рэчы і, вядома ж, кожнага скульптурнага твора: мяккі характар беларускай жанчыны («Беларуска. Хлеб-соль», 1955), вяртаецца, мэтаанакіраванасць савецкага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча А. Мяснікова, натхнёнасць, мелодыя пазіі Янкі Купалы... І кожны з паказаных твораў шычы, у кожнага з іх свая гісторыя.

Арганізатары выставы, сярод якіх члены Беларускага саюза мастакоў, кафедра скульптуры Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, з'яўдзілі скульптуры Андрэя Бембеля тэматычна. У адным куточку можна ўбачыць партрэт Янкі Купалы, прасякнутыя мелодыяй яго творчасці, затым перайсці да твораў на ваенную тэму, напрыклад, убаць «Перамогу» — эскіз манументальнага рэльефу да помніка-абеліска Перамогі ў гонар вайны Чырвонай Арміі, якія загінулі за вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, убаць партрэт Героя Савецкага Саюза Мікалая Гастэлы, які аўтары экспазіцыі змясцілі на высокую калону, а побач — жывыя чырвоныя кветкі. Далей — альбом з фотаздымкамі, лісты, паперы, на якіх можна разгледзець почырк скульптара, іншыя цікавыя дакументы...

— Хочацца, каб гэты музейны куток быў жывым, каб ён развіваўся і прыносіў карысць тым, хто сёння жыве, — моладзі, професіяналам, тым, хто цікавіцца мастацтвам. Тут можна праводзіць майстар-класы, творчыя

сустрэчы, кінапаказы, — падзялілася сваімі жаданнямі мастацтвазнаўца Таццяна Бембель, унучка скульптара. — Яшчэ хочацца пажадаць, каб не парушаўся працэс стварэння мастацтва і яго захавання. У скульптураў, мастакоў ёсць дакументальнае, архіўнае частка, так званыя «сляды жыцця». І што з гэтым рабіць? Усе ведаюць, што існуе сур'ёзная праблема. Я сутыкнулася з ёю, калі была дырэктарам галерэі імя Леаніда Шчымалёва. Да нас прыходзілі родныя памерлых мастакоў і прынёслі архівы... На жаль, няма людзей, якія будучы гэта захоўваюць і папулярызавалі, няма і прасторы...

Таццяна Бембель адзначыла, што ў нас ёсць усё, каб наша беларуская школа скульптуры развівалася з поспехам. Але, мабыць, не хапае рэальных крокаў у гэтым плане. Раней быў дзяржаўны, таму і ствараліся такія вялікія творы, як Курган Славы, Брэсцкая крэпасць. Хочацца, каб больш падтрымлівалі і мастакоў, і скульптараў... А што датычыцца моладзі, то трэба ўвесці, як калісьці, навучанне ў музеях. Напрыклад, у Германіі сувязь паміж вышэйшымі навучальнымі ўстановамі і музеямі самая непасрэдная.

Вядомы беларускі скульптар Эдуард Астаф'ев прапанаваў арганізаваць пленэр па каменню, граніту і правесці яго пад эгідай памяці Андрэя Бембеля. Добрая прапанова: у наступным годзе споўніцца 30 гадоў з дня смерці майстра. Такі пленэр мог бы стаць працягам выставы. Да яго арганізацыі і правядзення могуць далучыцца студэнты кафедры скульптуры Акадэміі мастацтваў.

Як добра, што «сляды жыцця» выдатнага скульптара сёння можам убачыць мы, маладыя! І такім чынам, пераадолеўшы прастору і час, пагутарыць з выдатным майстрам Андрэем Бембелем. Праз яго скульптурныя творы і асабістыя рэчы...

Вольга РОПАТ.

СУТЫКНЕННЕ СІСТЭМ

Грэка-балгарскую карціну «Урок» Крысіны Грозвай і Пятара Вулчанавана на конкурсным паказе XXII Мінскага міжнароднага кінафестывалю прадставілі як ужо культавую. І гэта пра фільм, створаны толькі ў 2014 годзе, і гэта пра дзіўны Карціна і імяны тых, хто над ёй працаваў, у тым ліку выканаўцы галоўнай ролі Маргіты Гошэвай, пракаціліся па фестывалі з трыумфам і былі адзначаны ў Сан-Себаст'яне, Токіа, Варшаве ды іншых гарадах. На мінскім кінафестывалі спіс узнагарод для фільма «Урок» папоўніўся — міжнароднае журы асноўнага конкурсу ігравога кіно на чале з расійскім рэжысёрам Вадзімам Абдраштывым аддалі фільму «Золата «Лістапада».

Увясце сабе дзве ўмоўныя сістэмы. Першая — бачная, вядома, адчувальная — гэта асяроддзе чалавека з дзяржаўнымі структурамі, банкімі, нахальнымі бізнесменамі. Яна існуе і функцыянуе па пэўных правілах, больш завязаных на фінансах, менш — на самім чалавеку. Другая — даволі абстрактная, нематэрыяльная: гэта мараль і яе вызначэнне, якія існуюць як агулам для чалавецтва, так і праз уяўленне канкрэтнага чалавека.

Галоўная героіня фільма «Урок» Надзея, настаўніца англійскай мовы ў правінцыйнаму балгарскім горадзе, вызначаная для гледача ў існаванні ў дзвюх гэтых сістэмах. Першая ўпершыню праўляецца, калі героіня правярае баланс на рахунок і бачыць на ім лічбу 0,56. Сістэма маралі адлюстроўваецца ў самым пачатку фільма амаль з гукам крыдзі па дошцы, які мы чуюм раней, чым бачым карцінку. Аказваецца, сярод вучняў ёсць злодзей, яго першай ахвярай стала аднакласніца, што засталася без грошай на абед. Вонкава спакойная і вытрыманная Надзея ўнутрана абуралася гэтаму здарэнню і абавязкова хоча, каб злодзей, нават без называння яго імя, проста адчуе сябе вінаватым і вярнуў грошы. Галоўнае — прызнаць віну.

Крок за крокам Надзея выходзіць з сітуацыі, калі трэба адмаўляцца ад нечага для сябе важнага, з высока паднятай галавой.

Сутыкненні і ўзаемаўплыў дзвюх сістэм — рэальнай і іраўнай — у жыцці аднаго чалавека становяцца матывам карціны. Далей — больш: у мужа настаўніцы не атрымліваецца прадаць аўтамабіль, на грошы ад якога сям'я, напэўна, разлічвала, а яшчэ праз некаторы час нечаканасцю становіцца доўг перад банкам, які цяпер мае права выставіць дом Надзеі на аўкцыён. У пэўны момант здаецца, што развіццё сюжэту пойдзе па шляху нарастальнай безвыходнасці і фільм ператворыцца ў сацыяльную драму, але карціна не стала надрыўным выкрыкам пра несправядлівасць і адсутнасць высцяі, а аказалася значна жыўчайшай.

З візітам прадстаўнікоў банка каша сюжэта заварана канчаткова, і мы разумеем, што сям'я знаходзіцца ў складанай сітуацыі, і чамусьці не здзіўляемся, што вырашэнне праблем кладацца на плечы Надзеі. Вобраз настаўніцы як моцнай жанчыны тут падкрэслены амаль поўнай адсутнасцю

Іван БАРНЕЎ і Маргіта ГОШЭВА іграюць мужа і жонку.

яе мужа, які спакойна спіць альбо засмучана выпівае ў сваім фургончыку. Ён існуе проста як намінальны персанаж і дае магчымасць вызначыць яго характарыстыку. Дастаткова хача б узгадаць, што доўг банку і тыя «кругі пекла», праз якія Надзея прыйшоўся праісці, узніклі таму, што муж некалькі месяцаў не аплачваў рахунок па крэдыце, каб набыць пэўную дэталю для машыны. Параўнанне праўд двух людзей перад агульнай праблемай паказваюць і пэўную змену ў дыспазіцыі паміж мужчынамі і жанчынамі, згодна з якой цяжар рознага ўзроўню складанасці бяруць на сябе апошня.

Дарчы, выканальнікі ролі мужа (імя ў персанажа няма, што сімвалічна) Іван Барнеў з'яўляецца кіназоркай на сваёй радзіме дзякуючы ўдзелу ў такіх праектах, як «Я абслугоўваю англіскага караля», «Ноч і дзень», «Дзіфты», працы ў амерыканскіх фільмах. На «Лістападзе» Барнева можна было убачыць таксама ў конкурсе «Маладосць на маршы» — у балгарскім фільме «Смаг» Светлы Цацоркавай, дзе акцёр выканаў эпізадычную ролу.

Але ў карціне «Урок» увага сканцэнтравана на Надзеі, прычым у самым літаральным сэнсе — увесь хронаметраж фільма галоўная героіня не выходзіць з цэнтру экранных падзей. Больш за тое — яна і ёсць гэты цэнтр. Рэжысёр неадрыўна сочаць за жыццём жанчыны, за яе ўчынкамі, доўгімі планами, за эмоцыямі на твары і падкрэўваюць гледачу моманты праўд яе характару — кіштальны эпізодаў, у якіх яна падбірае смецце ці вагаецца над сышткымі вучняў, калі яе вымушаюць паставіць аднаму з іх найвышэйшы бал.

Кінакамера тут — пільная назіральніца і ў нейкім сэнсе люстэрака галоўнай героіні. Надзея стаіць — статычная камера, Надзея ідзе ці бяжыць — камера рухаецца за ёй. Камерыя кіруецца распрадаккам і імпульсамі Надзеі, камера любіць яе.

У гэтым сэнсе карціна «Урок» стала працягам традыцыйнай выдатнай сучасніца рэжысёраў, бельгійцаў братоў Дардон, якія ў свой час фільмамі «Разета» на Канскім кінафестывалі 1999 года адкрылі новы кірунак развіцця кінематографіі ў новым тысячагоддзі, у якім усё большую ролю стаў іграць гіперрэалізм. Браты Дардон таксама любяць неадрыўна сачыць за звычайным чалавекам (у такіх фільмах, напрыклад, як «Дзіця», «Хлопчык з веласіпедам», «Два дні, адна ноч» з Мар'ёнам Кацір у галоўнай ролі), любяць ставіць

метр. Народ збірае. Вельмі рэдка гэта становіцца падарункам лёсу, у асноўным таксама складаны шлях, губляецца на гэты некалькі гадоў. Мае калегі па кінашколе вяртаюцца на радзіму ў Канаду, дзе ёсць добрая сістэма падтрымкі, ці ў Еўропу. З амерыканскім кінематографістамі складаны шлях. Беларусь з ім у нечым падобная. Добра, каб у Беларусі была сістэма падтрымкі кіно хоць бы такая, як у Расіі.

Дар'я ЮРКЕВІЧ, леташня пераможца з кароткаметражнай «Баба, Ваня і каза» сёлета атрымала дыплом за дакументальны фільм «Пасха Хрыстова»:
— Такая вялікая рэжысёрка і прадзюсар, як я, адпраўляць свой кароткаметражны фільм нікуды не збіралася. Але фільм патрапіў на самы буйны фестываль кароткага метра ў Еўропе ў Клермон-Феране. Цяпер я ведаю, што мала зняць кіно, нават калі мы здымаем за капейкі, вельмі важна пакінуць хоць колькі на дыстрыб'юцыю. Калі трапіла на буйны фестываль, то гэта, як правіла, яшчэ і рынак, прыязджаюць розныя фестывалі, і далей можна не надта хвалявацца, фільм некуды ездзіць. Мы разумеем, што ў Беларусі грошай няма, трэба іх шукаць за мяжой — у Германіі, Францыі. Калі мой фільм стаў вядомы, мною зацікавіліся. Адзін прадзюсар у Францыі, разважаючы пра магчымыя праекты, у выніку сказаў: «Калі вы хочаце здымаць якасна, то 80 працэнтаў фільма павінна быць на французскай мове». Я столькі гадоў працую, каб выйсці на патрэбны ўзровень, але аказваецца, што па-беларуску я здымаць не змагу. Я кажу пра ігравое кіно, таму што ў дакументальным іншай сітуацыя. У той жа Францыі нягледзячы на цудоўную сістэму падтрымкі кіно, калі ты здымаеш ігравы фільм, то ўсё роўна ўпрысць у тое, што нейкую частку фінансавання табе трэба знясі ў краіне, у якой ты здымаеш. І калі бюджэт 200 тысяч, то трэба знайсці 25 працэнтаў — гэта 50 тысяч у. а. Не трэба спадзявацца, што ў Еўропе ўсё само сабой вырашаецца. Калі мы хочам працаваць для Беларусі і ў Беларусі, то ўсё роўна трэба ствараць дыялог з тым жа Міністэрствам культуры, таму што мы ў выніку ўсё роўна ўпрысць у тое, што нейкую частку фінансавання трэба шукаць у краіне.

Многія з іроніяй глядзяць на мой расійскі вопыт камерцыйных карцін, але менавіта гэты вопыт патрэбны ў Беларусі. Адзіны варыянт атрымаць грошы — прыцягнуць гледача. Я гэта з «Гарашом» прайшоў: на ўсе сеансы залы былі поўныя (а я яны даваў запрашалнікі). Тады «Інтэрфільм» прыйшоў да нас: «Бярэм у пракат». Яны хочучь тое кіно, на якое пойдзе глядач. Мне здаецца, сістэма павінна запрацаваць — сістэма незалежна ад дзяржавы абарачэння грошай у беларускім кінематографіе. Мы паказалі фільм у кінатэатры, забралі свае грошы, зрабілі наступны фільм.

Кадр з найлепшага анімацыйнага фільма нацыянальнага конкурсу «Пра вала» Яўгена Надтачэ.

Рэжысёр, які прынёс беларускаму дакументальнаму кіно шмат высокіх міжнародных узнагарод, член Еўрапейскай кінаакадэміі Віктар АСЛЮК быў гасцем, але не маўклівым:

— Першы раз за 20 гадоў, калі я працую ў кіно, думаю, можа, яшчэ не позна памянць прафесію... Калі параўнаць усё тых дзевяці небудзь блізкамі суседзямі, то мы будзем вельмі ўдзячны гледачы — па колькасці фільмаў, па колькасці сціла. Але гэта нічога не значыць. Я скажу, што тыя магчымасці, якія з'явіліся ў апошнія гады, даюць нам надзею зрабіць яшчэ некалькі фільмаў, каб гэтыя фільмы прагучалі і маладыя пачалі рабіць сваю кар'еру, можа быць, не залежна ад прыгожай краіны Беларусі. Але ёсць іншы шлях — біцца, адстойваць свае магчымасці тут. Можа быць, адзіны для большасці з нас. Праблема ў тым, каб грошы, якія выдаткоўваюцца на кіно ў Беларусі, маглі трапіць да маладых аўтараў. Я думаю, што вялікая памылка, што не робіцца шмат кіно за кошт бюджэту, што не запускаюцца адразу дзсяткі рэжысёраў з малабюджэтнымі фільмамі. Таму што грошы на кіно ў Беларусі выдзяляюцца. Сума блізка для таго, каб існавала беларускае кіно.

Ларыса ЦІМОШЫК. tsimoshyk@zviazda.by

За што даюць «Золата «Лістапада»?

герою перад маральным выбарам, любяць сумяшчаць сацыяльна-чынны з маралю персанажа, і галоўнае — любяць дараваць сваім героям любыя памылкі.

Так і ў фільме «Урок», па аналогіі з названымі дараўнаўскімі карцінамі, Надзея падчас усяго фільма ні разу не выходзіць з цэнтру увагі і падчас вырашэння сямейнага праблем ёй прыходзіцца апеляваць да сваіх (агульначалавечых таксама) маральных прынцыпаў, у чым сутыкаюцца тры дзве сістэмы. Крок за крокам Надзея выходзіць з сітуацыі, калі трэба адмаўляцца ад нечага для сябе важнага, з высока паднятай галавой.

Маю прыходзіць па дапамогу да бацькі, з якім пасля смерці маці амаль не кантактуе, і бачыць побач з фотаздымкамі яе і сябе фота новай жонкі, твар якой замалёўвае чорным маркерам і сыходзіць, так і не агучыўшы сваю пробсубу.

Яна затрымлівае тэрмін выплаты доўгу, які ўзяла ў прыватнай асобы (таго самага нахабнага бізнесмена) пад прэтанты і за гэта вымушана паставіць высокую аднаўку яго пляменніку, але яна ставіць найвышэйшы бал усяму класу.

У пэўны момант здаецца, што развіццё сюжэту пойдзе па шляху нарастальнай безвыходнасці і фільм ператворыцца ў сацыяльную драму.

Яна зноў вяртаецца да бацькі і нават просіць прабачэння ў яго новай жонкі за «закрыты маркер чакры», але ў выніку выказвае свае рэальныя пачуцці і адыходзіць, не прыняўшы фінансаванні дапамогі.

Маленькімі перамогамі Надзея, усё гэтак жа падбіраючы раскіданае смецце, шукаючы шольнага злачынцу, тым не менш падыходзіць да пількі, калі такіх ахвяр аказваецца недастаткова.

Тут яна стаіць перад самым галоўным маральным выбарам. Толькі хай гэта не будзе банальнасцю, бо выбіраць Надзеі прыходзіцца паміж двума амаральнымі ўчынкамі. Праўда, адзін з іх падпарадкоўваецца каардынатам сістэмы сацыяльнага кантэксту, а другі — сістэме агульначалавечай маралі. Першая сістэма галоўную героіню выматала, знясіліла, здардзіла ёй. Другой сістэме ў яе непарушная адназначнасць.

Агдадаецца, якую сістэму Надзея пакіне для сябе на першым месцы? Карціна «Урок» можа выклікаць шмат пытанняў аб працягу гісторыі, наступствах выбару галоўнай героіні, але важнасць гэтай інфармацыі губляецца ў закальцоўванні сюжэту гукам крыдзі па дошцы. Ад аднаго ўрока да другога (а паміж імі прайшоў яшчэ некалькі з невыпадковымі тэмамі падручніка) Надзея адкінула катэгорычнасць прац дзякуючы ўласнаму вопыту — захаванню вернасці маралі нават пры пэўным ад яе адыходжанні.

Лёгі, выверены гумар пазбавіў карціну ад рызык стаць дыдактычнай, ад павеаў безнадзейнай рэальнасці і ад тупікоў сацыяльнай сістэмы. «Урок» сцвярджае чалавечую годнасць, выбірае «направільныя» ўчынкi і разумее, што сутыкненні дзвюх сістэм за кожнаго іх надвадзяць часам.

Ірэна КАЦЮЛОВА. katsyalovich@zviazda.by

Кальханка
Бабуля спявае унку кальханку. Адну гадзіну, дзве, тры... Стамлілася. Выршыла адпачыць. Малы расплюшчвае вочы і кажа:
— Бабуля, можна я цяпер пасплю?

Направільныя майкі
Маці ўшчынае малага Васілька:
— Сынок, хопіць есці столькі булчак. На цябе ўжо ніводная майка не налізіць.
— Мамачка, ну я ж не вінаваты, што ты такія цесныя майкі купляеш...

Як брат
Маленькі Данік, які любіць смачна паесці, раз-пораз цягае з халадзільніка прысмакі. Бабуля не вытрымлівае:
— Данік, ну колькі можна? Пакінь халадзільнік у спакой.
Хлопчык пярэчыць:
— Бабуля, як я яго пакіну? Ён жа мне нібы брат!

Урок зтыкету
Бабуля вучыць унука зтыкету:
— Калі кашляеш, трэба прыкрываць рот далонню.
— Не хвалойся, бабуля, у мяне зубы не выпядаюць! — супакойвае яе малы.
Даслала Ганна ЧАРНУШЭВІЧ, Слуцкі раён, в. Замосце.

Даруй...
Пабегла жонка зранку на работу. Муж быў у адпачынку — не гуляў: За справы гаспадарчыя з ахвотай Узаяўся ён, бо любай абяцаў. Схадзіў у магазін, прынёс дзве торбы Прадуктаў розных, нарабіў катлет. Пліту памыў, пацёр каструлі добра. Пасля усеўся на веласіпед, У ветклініку вусатага Машэку Звазіў (як не хацеў лячэцца кот!). Дык на шляху зваротным у аптэку Заехаць мусіў — па бінты і ёд. Затым, апрацаваўшы свае раны, Машэку венікам пад стол загнаў. Бялізну ў ваннай перамыў старанна,

Даруй...
Панішчыў моль і пыл павыціраў. Пачысціў дываны, памыў падлогу І на балконе раміну зашкліў. Зваліўся на канапу ад знямогі, У офісе працоўны дзень прысніў. Зайшла пад вечар жонка у кватэру, Таму, што бачыць, веры не дае: Усюды чыста, на плічце — вярэца, Букет вяргінь у вазе на сталі. З пшчотай ноччу туліцца да мужа: «Кяханы мой...», уся агнём гарыць. Той уздыкнуў і вымавіў натужна: «Даруй, мне сёння галава баліць».

Даруй...
Някая Артур Шапегнаўэр абеду ў кампаніі адной гаваркай дамы. Яна ў падрабязнасцях распісвала яму, наколькі няшчасная ў шлюбе. Філасоф цярпліва слу-

Вялікія жартуюць...

Чаму я жывы?
Аднойчы Марк Твэн атрымаў пачак слабых вершаў з назваю «Чаму я жывы?».
Вяртаючы рукапіс невядомаму аўтару, Твэн напісаў яму: «Таму, што адаслалі вершы па пошце, а не прыйшлі ў рэдакцыю асабіста».
Зразумей мужа
Неяк Артур Шапегнаўэр абеду ў кампаніі адной гаваркай дамы. Яна ў падрабязнасцях распісвала яму, наколькі няшчасная ў шлюбе. Філасоф цярпліва слу-

Даруй...

Панішчыў моль і пыл павыціраў. Пачысціў дываны, памыў падлогу І на балконе раміну зашкліў. Зваліўся на канапу ад знямогі, У офісе працоўны дзень прысніў. Зайшла пад вечар жонка у кватэру, Таму, што бачыць, веры не дае: Усюды чыста, на плічце — вярэца, Букет вяргінь у вазе на сталі. З пшчотай ноччу туліцца да мужа: «Кяханы мой...», уся агнём гарыць. Той уздыкнуў і вымавіў натужна: «Даруй, мне сёння галава баліць».

Мініячурны

Рамантыкі ўсе людзі ад прыроды. У марак спачываючы ад стомы, Стаць Македонскім хочацца заўсёды, А ў выніку — нікому невядомай!

Зламаў руку. Такая вось гісторыя! Але не зразумела мне, чаму Ніхто не пацікавіўся: «Каторую?», Пытаюцца адно: «Зламаў каму?»

Мы знаём ісіну такую Даўно, відаць, яшчэ са школы: Той, хто зусім не рызыкне, Не лечыць нервы карвалалам.

Толькі і тут не бывае ўсё чыста: Новаў каўчэг будавалі аматары, А вось «Тытанкі» — спецыялісты.

Многа залежыць ад грошай фундадараў, Толькі і тут не бывае ўсё чыста: Новаў каўчэг будавалі аматары, А вось «Тытанкі» — спецыялісты.

Міхась Мірановіч

Стварэнне жанчыны
Другою Бог Стварыў жанчыну, Была ў яго Свяя прычына: Хацеў ён, Каб жанкі не мелі Памылак... Першае мадэлі.

Згадкі з настальгіяй
Быў я малады І нежанаты, З настальгіяй Згадаю час гэты: Позіркі Адводзілі дзятчаты І стралялі вочкамі Кабеты...

Ашуканства
— Ты мяне, Марыя, Ашукала: Памятаю я, Як па вясне З многімі мужчынамі Гуляла, Але выйшла Толькі за мяне!

Дзедава восень
— Хоць мая песня Пакуль што не спета, Ясна адно, — Разважае Мацвей, — Хутка закончыцца Бабіна лета — Дзедава восень Чакае мяне.

Згадкі з настальгіяй
Быў я малады І нежанаты, З настальгіяй Згадаю час гэты: Позіркі Адводзілі дзятчаты І стралялі вочкамі Кабеты...

Ашуканства
— Ты мяне, Марыя, Ашукала: Памятаю я, Як па вясне З многімі мужчынамі Гуляла, Але выйшла Толькі за мяне!

Дзедава восень
— Хоць мая песня Пакуль што не спета, Ясна адно, — Разважае Мацвей, — Хутка закончыцца Бабіна лета — Дзедава восень Чакае мяне.

Даты Падзеі Людзі

1869 год — нарадзіўся (былы маэнтак Крупляны, цяпер Карэліцкі раён) Казімір СТАБРОЎСКІ, жывапісец, педагог. Творчасць звязана з мастацкім жыццём Беларусі, Польшчы, Расіі. У 1887—1894 г. вучыўся ў Пецярбургскай акадэміі мастацтваў. Пасля 1894-га жыў і працаваў на Гродзеншчыне. Удзельнічаў у мастацкіх выставах у Пецярбургу, Парыжы, Мюнхене, Венецыі. Зазнавалі і кіраўнік (1904—1909) Школы прыгожых мастацтваў у Варшаве. Стварыў кампазіцыі фантастычна-симвалічнага характару, пейзажы, партрэты ў стылі мадэрн. Сярод работ: «Цішыня ў вёсцы», «Магамет у пустыні», «Белыя ночы» і іншыя. Памёр у 1929 годзе.

1960 год — нарадзіўся (г. Масква) Андрэй Уладзіміравіч КАБЯКОЎ, беларускі дзяржаўны дзеяч, Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь. У 1963-м разам з бацькамі пераехаў у БССР. Пачаў вучобу ў школе вёскі Бабровічы Калінкавіцкага раёна, затым вучыўся ў школах Шчучына і Мінска. У 1983-м скончыў Маскоўскі авіяцыйны інстытут імя С. Арджанікідзе, а ў 1991 годзе — Беларускі дзяржаўны інстытут народнай гаспадаркі імя В. Куйбышава і Інстытут паліталогіі і сацыяльнага кіравання КПБ. Па адукацыі інжынер-механік, эканаміст, палітолаг, выкладчык сацыяльна-палітычных дысцыплін. Займаў пасады старшыні Камітэта дзяржаўнага кантролю, першага намесніка Прэм'ер-міністра, намесніка Прэм'ер-міністра, намесніка Прэм'ер-міністра — міністра эканомікі. У снежні 2010 года быў прызначаны на пасаду намесніка кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а ў лістападзе 2011-га — Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Беларусі ў Расійскай Федэрацыі. У жніўні 2012-га А.У. Кабякоў быў прызначаны на пасаду кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а з 27 снежня 2014 года Андрэй Уладзіміравіч — Прэм'ер-міністр Беларусі.

Вішнем Андрэя Уладзіміравіча Кабякова з юбілеем. Жадаем здароўя і поспехаў у працы! Было сказана Янка БРЫЛЬ, народны пісьменнік Беларусі: «Новы друг — знаходка радкая, а стары — каштоўнасць».

Янка БРЫЛЬ, народны пісьменнік Беларусі: «Новы друг — знаходка радкая, а стары — каштоўнасць».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ! Хуткія піражкі з мясам

Спартэбца. Для цеста: 250 г тварогу, 2 яйкі, 1 ч. л. соды, пагажанай воцатам, 2 шклянкі мукі, 2 ч. л. алею. Для начыні: 500 г фаршу, спецыі на смак. Для цеста злучаем усе кампаненты і старанна вымешваем. Фарш солім, дабаўляем неабходныя спецыі. Раскочваем цеста, на яго выкладваем фарш. Згортваем у рулет і наразаем на кавалачкі таўшчыняй 1 см. Смажым на патэльні ў влікай колькасці алею.

САМ САБЕ ДОКТАР «Залатое» малако

Гэты напой дапамагае падоўжыць маладосць, нармалізаваць сістэму стрававання. Таксама яго прымяненне дабратворна адбываецца на печані, выводзіць таксіны, паліпае колер твару. Вельмі каштоўным дзеяннем на поў з'яўляецца павелічэнне рухомасці суставаў. Ён аднаўляе міжпазваночную змазку і ліквідуе кальцевыя адкладанні. Акрамя таго, «залатое» малако сагравае, супакойвае нервы і дапамагае заснуць.

Рулёк «Пальчыкі абліжаш»

Спартэбца: рулёк — 1-2 шт., мяса ялавічае (усё роўна якая частка) — 1 кг, духмяны перац, лаўровы ліст, соль, цыбуля рэпчатая — 2 шт., часнок — 1-2 шт. Рулёк замачыць у вадзе на пару гадзін і старанна ачысціць. Адварыць мяса ў моцна солёнай вадзе. Варыць трэба не менш 4-х гадзін, а лепш і даўжэй. У ваду дабавіць цыбулю і духмяны перац. У канцы варкі — лаўровы ліст. Зварыўшы, выкладзіць на талеркі: хай астыне.

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

Калі вы хочаце атрымаць смачную гародніну пры варцы, трэба апусціць яе ў ваду пасля таго, як яна закіпіць. Калі ж вы хочаце, каб смачным быў булён, — трэба пачынаць варыць гародніну ў халаднай вадзе. Вы зможаце лёгка і проста замяніць мянзэс смятанай, дадаўшы ў яе расцёрты жайток зваранага ўкрутую яйка і гарчыцы. Каб выціснуць з лімона больш соку, папярэдне пакачайце яго па сталі, трохі націскаючы.

Дзвук народнай культуры ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ПАЛЯВАННЕ. Гэта быў адзін з важных промыслаў селяніна, у выніку якога на сталі з'яўлялася мяса драпежных птушак і звароў, перем напуаняліся падушкі і пярыны, са скуры шылася адзенне. Не кожны чалавек мог стаць паляўнічым, таму што для гэтага патрабавалася вытрымка, фізічная моц і пільнае вока. Акрамя гэтага, спрыяла вытрымка, фізічная моц і пільнае вока. Акрамя гэтага, спрыяла вытрымка, фізічная моц і пільнае вока.

Ну і ну!

Пад выглядам дэгустацыі

Як на Магілёўскім мясакамбінаце кралі каўбасу
Толькі за адзін дзень снежня мінула года з прадпрыемства было вывезена прадукцыі больш як на 100 мільёнаў рублёў. Гэта стала вядома падчас расследавання крмінальных спраў, звязаных з карупцыйнымі дзеяннямі службовых асоб Магілёўскага мясакамбіната. Супрацоўнікамі ўпраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі УУС Магілёўскага аблвыканкама ўстаноўлена, што службовая асоба пад выглядам дэгустацыі новай каўбаснай прадукцыі вывозіла яе за межы прадпрыемства, а затым выкрадала. Сума шкоды высявятляецца, але, па папярэдніх звестках, гаворка ідзе пра мільярды рублёў, бо так званыя «дэгустацыі» праводзіліся неаднаразова на працягу працяглага перыяду часу. У дачыненні да асобы, якая падазраецца ў кражы, распачата крмінальная справа. Зараз прымаюцца ўсе меры па кампенсцыі нанесенай шкоды. Праваахоўнікамі працяваюцца аперацыйна-вышуковыя дзеянні па вызначэнні іншых асоб, якія могуць мець дачыненне да гэтай справы.

А не шкодзь!

Як лось стаў... каровай

Не атрымалася схаваць незаконную здабычу ў жыхара Крэйчэўскага раёна. Дзяржінспектарам паведамілі, што мужчына прывёз і разабраў у сябе ў дварах тушу ласа. Пры аглядзе дома яны сапраўды знайшлі вялікую колькасць мяса і костак. Тым не менш гаспадар сцвярджаў, што гэта... ялавічына, набытая яго жонкай у нейкіх незнаёмцаў. Мужчына адпіраўся да таго моманту, пакуль на падворку дзяржінспектары не знайшлі месца разбору тушы, пакрытае ласінай шэрсцю. У багажніку аўтамабіля таксама меліся шэрсць і сляды крыві, а ў салоне ляжыў прыцёл начнога бачання. Пасля гэтага парашальнік прапанаваў новую версію: забітага ласа знайшоў у лесе, тушу часткова разабраў і забраў дадому. Аднак і за гэта зараз прадугледжана крмінальная адказнасць — ад буйнога штрафу да чатырох гадоў пазбаўлення волі.

СЁННЯ

Table with 4 columns: Сонца, Усход, Заход, Даўжыня дня. Rows for Minsk, Vitebsk, Mogelev, Grodno, Brest.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Святлана, вы дазволіце вамі захапляцца? — А рукамі чапаць будзеце? — Вядома не, што вы... — Ну, і сэнс тады? Добры баксёрскі паядынак — гэта калі баксёраў пасля бою адронціць адзін ад аднаго можна толькі па трусах.

— Мне дабаецца твой адкалон. — Гэта каняк. Футбалісты нашай зборнай пасля гульні застаюцца на полі і паказваюць гледзчам галы, якія не ўвайшлі ў матч.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Publication information for 'Звезда' newspaper, including contact details, subscription rates, and a small cartoon illustration.